Ara egy és fél dinár

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam — Szubotica, SZERDA 1923. julius 4. — 177. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lelbach-palota)

Békevárás

Most Noviszadon konferencia ülésezik, melynek tagjait a legszentebb s a legterméketlenebb akarat hivta össze közelről és távolról: a béke akarata. Most Noviszadon pislákol föl a láng abban a nagy éjtszakában, melytől szuronyerdők, bombavetők és magasba emelt pajzsok tartják távol a világosságot. A gyülölködés korma felhőzi be a biboreget s ágyutorkok és szószékek okádják pusztitó, perzselő láváját ekrazitnak és uszitó jelszavaknak. Alig serked ki a fü, a vértengerben az első oázis igérete, jön a csorda és letapossa. Alig hangzik föl valahol a szó, a megváltást igérő, életet lehelő, a szó, mely szent talizmánja lenne ennek a nemzedéknek, mely, jaj, ezerszeresen megbünhődte már nemcsak a multat s a jövendőt, de az égbekiáltó jelent is, — tul üvölti a gyülölet rekedt és vérgőztől részeg rikoltása. A dal, ha tul akar is szárnyalni az egek kárpitján, hogy a békehimnusz megvalósult igéreteinek örök melódiáiban fürdessen fel minden könnyet és vért, belefulad káromkodásba és tivornyába. A kéz, amelyik szomjasan és párját kereső epekedéssel nyilik föl romok és hullák mélyéből, hogy valahol, akárhol *testvér*kezet szorithasson meg, melyet nem szenynyez be sem vér, sem arany, ijedten buvik vissza, mert meleg kézszoritás helyett a társtalanság dermesztő hidege fogadja. S a toll, amelyik mindig csak békéért harcolt s szeretetet prédikált, elfárad a meddő küzdelemben, mert a világ minden tintatartója hamarabb kiszárad, mint a könnynek és vérnek forrása.

És százszor megtörten, százszor kifosztottan, százegyedszer is töretlenül azt valljuk s azt hirdetjük: ha elhalkul a szó, elfárad a toll, elnémul a dal s elszikkad a gondolat, maradjon meg mégis vigasztalóul, megszépitőül, erőtadóul s szakadékokon átsegitőül — a hit. Ma még csak a valóság cölöpeitől elszabadult illuziók festik föl a győzelem jeleit a vérvörös égre, ma még csak suttogó hangok viaskodnak a förgeteges égi háboruval, füszálak állnak a gleccserek elé s lélekvesztőre bizzák magukat azok, akik a történelem tengerén keresik az Ujvilágot, a béke áldott földjét. S mégis ne csüggedjünk. A béke gondolata nem egyetlen nemzedék életébe bezárt gondolat. Nekünk még az utat kell épiteni, hogy mások majd bejuthassanak a szent falak közé. Az élet ugyis csak akkor férfiélet, ha másokért élünk. A cél még messze ködlik, sivatagba fuladnak még az utak is, mégis vállalni kell munkát, missziót és mártiromságot, mert azok vezetik a népet az igaz igéret földjére, akik a béke világát hozzák közelebb.

A minap még Londonban hangzott föl a „Soha többet háboru" jelszava. Nem régen volt, hogy Barbusse kemény szava Bécsben riasztotta föl az emberiség lelkiismeretét. Most Noviszadon gyuladt föl a szent fény, mely a béke gondolatát gloriázza körül. Ne essünk kétségbe, hogy csak a fényjelek, csak a Szent-János bogarak csillogásai. Minél kisebb a láng, annál többen álljunk köréje. Minél gyöngébb a hang, annál többen hallgassunk rá. S meleg leheletünkkel, forró páránkkal élesszük a tüzet s ne hagyjuk kialudni — sohasem.

Vegyük egyszer hasznát is annak, hogy száz felé tagolódtunk, hogy nyelv, születés, vagyon, hit korlátokat állitott közénk. Végezze el mindenki kötelességét ott, a hová a nyomoruság lökte, vagy a jólét dajkálta. Mindenki némitson el legalább egy hangos szót, mindenki oltson el legalább egy égő zsindelyt s fogjon föl szeretete legalább egy gyülölködő tekintetet. Ha százfelé szaggatott bennünket a fátum, a szeszély, a születés véletlensége: végezzük százfelé a kötelességünket. Ha ezerfelé törtünk is, tükrözzük mindig a napot, ragyogó, világitó, meleget adó, fogantató, éltető, soha le nem áldozó napját a — békének.

(d.)

A kormány elvesztette parlamenti többségét

A zsemjet is ellenzékbe megy — Közeledés a radikális és demokrata párlok között

A beogradi politikai köröket még mindig a kormányhoz csatlakozott kis pártok magatartásában beállott változás dominálja. A németeknek a kormánytól történt elfordulása után most a *zsemjet pártjában kezdődött erősebb mozgalom a kormány ellen.* A pártban a kormány támogatásának kérdése *teljes meghasonlásra vezetett*, ugy, hogy *Kenan Zsia*, a párt elnöke, aki nem osztja a párt többségének ellenzéki felfogását, *le is mondott a párt elnökségéről.* A párt többsége most *Ferad bey* mellett áll.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársának alkalma volt a zsemjet viszonyaival és általában a török kérdéssel alaposan ismerős kormánypárti politikussal beszélgetést folytatni a zsemjet magatartásáról. Informátorunk szerint a zsemjet követelései a kormánnyal szemben teljesen mérsékeltek és a lehetőség és teljesithetőség határain belül mozognak. Emiatt a kormánypárt nagy részében is meg van a hajlandóság azoknak teljesitésére.

A délszerbiai törökök elsősorban a *közigazgatás megjavitását* követelik és azt kivánják, hogy *a hivatalos hatalmukkal sürün visszaélő* délszerbiai köztisztviselőket bocsássák el és büntessék meg. Mint informátorunk hangsulyozta, *ezek a panaszok teljesen jogosultak*, mert valóban nagyon sok visszaélés történik a déli végeken.

Az agrárreform kezelése miatt is panaszt emelnek a török képviselők. Szerintük olyan szerencsétlenül hajtják végre az agrár reformot, hogy az azelőtt jómódu kisbirtokosokat *koldusbotra juttaiták*, viszont tulságosan sok kedvezményt adtak az ország másik részeiből odatelepitett dobrovoljácoknak, akiknek valódi harcosi mivoltában sok ok van kételkedni és akiket álhazafiaknak tartanak. A harmadik és a legfőbb panaszuk azonban törököknek *az iskolakérdés*, amely tekintetben a nemzetiségek közül öket kezelik a legmostohábban. A zsemjet képviselői ebben a tekintetben is a legszerényebbek, mert egyelőre csak *elemi iskolák* felállitását követelik és ott még nem is tartanak, hogy középiskolákat is kérjenek. Jellemző erre nézve, amire sokszor hivatkoznak a törökök, hogy a török uralom alatt Macedoniában és a mai Délszerbiában teljesen szabadon müködhettek ugy a szerb, mint a bolgár és görög iskolák is, sőt Skopljeben nyolcosztályu szerb gimnázium is volt. Ezekben az iskolákban nem is török, hanem *szerb állampolgárok tanitottak.* Ezzel szemben most tőlük megtagadják a szerb állami iskolákat.

Kétségtelen, hogy a *zsemjetnek ellenzékbe vonulása teljesen megingatná a kormány helyzetét és könnyen kabinetválságra vezetne.*

E surlódások miatt az utóbbi napokban némi *közeledés vehető észre a radikális és a demokratapártok között* és megállapitható, hogy *a demokraták rendkivül lojálisan viselkednek a bizottsági vitákban*, amit már a kormányhoz közelálló sajtó is erősen hangsulyozni kezd.

Ami a *horvát blokk* magatartását illeti, arra nézve a *Novosti* közli a horvát köztársasági párt egyik vezető tagjának egy nyilatkozatát. Eszerint a kormánynak a blokkal szemben tanusitott magatartása azt bizonyitja, hogy *a kormány nem sokat törődik a megegyezés kérdésével.* A kormánynak már eddig is módjában lett volna a zagrebi jegyzőkönyv valamennyi pontját végrehajtani, hacsak egy kis jóakarat is lett volna hozzá. A jegyzőkönyvnek a nyilvánosságra hozásával ki fog derülni, hogy abban nincs semmi olyan, amit a kormány nem hajthatott volna végre. A jegyzőkönyvben csak az áll, hogy *az egész országban helyre kell állitani a törvényesség és alkotmányosság uralmát* és jóvá kell tenni bizonyos közigazgatási hibákat, amiket az elmult négy évben elkövettek.

Románia közeledése

Bulgáriához és Lengyelországhoz

Készülődés a sinajai konferenciára

A kisantant külpolitikai frontja ismét fölélénkült. Beograd, Prága és Bukarest között állandó eszmecsere folyik, amely elsősorban a sinajai *konferencia anyagának összeállitására vonatkozik.* A konferencia napirendjét — mint ismeretes — a bolgár-kérdés dominálja, ebben a kérdésben készül a kisantant *egységes állásfoglalása.* Cankov-kormány bekenyilatkozataival kapcsolatosan különösen a román diplomácia fáradozik azon, hogy *Bulgáriával a kisantant állitsa helyre a normális diplomáciai viszonyt. Duca* román külügyminiszter — mint Bukarestből jelentik — Lengyelországból való visszatérése után azonnal utasitotta *Raskano* szófiai román követet, hogy lépjen érintkezésbe a cseh-szlovák, görög és jugoszláv követekkel ennek megtárgyalása végett, hogy Bulgáriával a diplomáciai viszony rendes mederbe tereltessék. Az utasitás alapján a román követ a kisantant országok szófiai követeivel hétfőn konferenciát is tartott, amelyen elhatározták, hogy *javasolni fogják kormányaiknak a Cankov-kormánnyal való diplomáciai érintkezés felvételét.*

A beogradi román követ *Emandi* kedden felkereste Ninesics külügyminisztert, akivel — politikai körök véleménye szerint — *a bolgár kérdést tárgyalta meg.*

A sinajai kisantant-konferencia egyébként — mint Duca román külügyminiszter nyilatkozatából kitünik a bolgár kérdés rendezésén tul *a kisantant kiszélesitését* is megkisérli. *Lengyelország bevonásával*, amelynek a kisantanthoz való csatlakozása már régóta huzódik. *Duca* szerint a sinajai konferencia két részből fog állani: először a kisantant államai tartanak megbeszéléseket, aztán pedig egy ujabb tárgyalások kezdődnek *a kisantant és Lengyelország között.*

A *Novi List* római értesülése szerint az olasz politikai körökben ugy hiszik, hogy *Mussolini* még a julius folyamán rendezni akarja Jugoszláviával a fiumei kérdést. Hir szerint *Ninesics* külügyminiszter Rómába utazik, ahol a megindulló tanácskozásokon a fiumei kérdésen kivül egyéb kisebb jelentőségü ügy is szóba fog kerülni.

Sakkverseny

ahol vakok küzdenek a pálmáért

Látogatás a vakok klubjában

— Budapesti munkatársunktól —

Budapesten, a városligeti Ida-utca 5. szám alatti házában vonul meg Középeurópa egyik legérdekesebb kaszinója, a Vakok Társasköre. Munkatársunk meglátogatta ezt a szokatlan klubbot. Fiatal, vak férfi nyitott ajtót és a legnagyobb biztonsággal kalauzolt fel a folyosó tekervényei között.

— Grosinger Irén kisasszony, a társaskör elnöke — informált — velo tessék talán beszélni. A kisasszony vezeti az egész társaskört és ő intézi a levelezést.

— A kisasszony szintén . . . ? — kérdezzük.

A világtalan fiatalember kissé elmosolyodott, aztán tapintatosan kisegitett:

— Igen, a kisasszony szintén sorstársnőnk.

Igy mondta »sorstársnőnk«. Megkapott ez a szó, amely gyengéden füzi össze egy közös sors bánatos osztályrészeseit.

Cakhamar megjelent az elnöknő is és körülvezetett a társaskör helyiségében. A zeneteremben egy igen tehetséges zongorista, Bódy István a legujabb operettslágereket játszotta.

A zeneterem mellett van a társalgó, szép tágas helyiség, asztalokkal, székekkel. A terem igen élénk, most éppen javában kaszinóznak a tagok. Olvasnak, fürge simogatással, a maguk sajátságos olvasókönyvében és sakkoznak. Naphosszat elülnek a világtalan intellektuellek a sakktábla mellett, amelyen tapintással különböztetik meg a világos és sötét szineket képviselő figurákat. Ketten éppen játszanak és körülöttük három gibic ül. Itt a gibicek maguk is megfogják a bábukat, illetve utánacsinálják a lépéseket, mert különben nem ismerik a parti állását. A legjobb sakkozójuk Bittner Géza, elmondotta, hogy most készülnek a házisakkversenyre, amelyre eddig nyolc nevezés érkezett. Valamennyien vakok.

A társaskör legértékesebb része a könyvtárszoba. A Braille-rendszerrel nyomott könyvek tömött sorokban foglalnak helyet az állványon. Kétezer könyvből áll a társalgó könyvtára. A könyvek boritékjain a leghiresebb irók nevei tündökölnek szabályos »látóirással«, ahogy a vakok hivják a rendes betüket. Elég gyorsan olvasnak a vakok, különösen kiknek már jól kifejlődött a tapintóérzéke. Egyik világtalan nyolc nap alatt kiolvasta Gogoly »Holt lelkek« cimü regényét, amely Braille irással nyolc kötetet tesz ki.

Az elnöknő ezután bemutatta, hogyan tud egy látható irásu Remington irógépen tökéletesen irni, anélkül, hogy egyetlen helyesirási hibát csinálna. Végül bemutatja, hogy maga is kézzel is tud irni, látóirással a látóvendégek számára. Elmondotta még az elnöknő, hogy a társaskör kétszáz tagot számlál, nagyon sok tanult, képzett zongorista vagy hegedüs és ezek mozikban, kávéházakban játszanak.

Ezzel elbucsuztunk a legrokonszenvesebb társaskörtől, amely valóban magasztos célt szolgál azáltal, hogy megkönnyiti azoknak az életét, akiket a sors a legnagyobb emberi kincstől, a látóérzékektől fosztott meg.

Az Egyházak Békeligájának kongresszusa Novisadon

Anglia, Jugoszlávia, Magyarország, Románia megbizottai a kongresszuson

Kedden nyitották meg az Egyházak Békeligájának ezévi kongresszusát Novisadon, amelyen a Népszövetségi Liga és több állam békeszövetsége képviseltette magát.

Londonból *sir Dickinson*, a Népszövetségi Liga elnöke és az angol alsóház tagja, dr. Alexander *Ramsay* londoni teológiai tanár és a békeliga balkáni szervezetének vezetője, továbbá dr. *Atkinson* anglikán püspök, *Magyarországból Raffay* Sándor budapesti evangélikus püspök, *Kaas* Albert báró luteránus egyházi főfelügyelő, *Ravasz* László budapesti református püspök és *Józan* Miklós dr. budapesti unitárius vikárius. Romániából *Hönigberger*, a romániai luteránus egyház főfelügyelője, Bukarestből, továbbá *Weinmann* Konrád segesvári esperes jelent meg az ünnepségen. A kongresszusra az S. H. S. királyság minden részéből érkeztek résztvevők. Igy jelen volt *Pribicsevics* Valérián görög keleti főesperes, *Ebert* zagrebi vikárius, a Vajdaságból valamennyi református és unitárius lelkész, valamint a görög keleti lelkészek nagy számban ugy a Vajdaságból, mint Szerbiából, Boszniából, Horvátországból és Szlovéniából.

Az egyházi ünnepség

A kongresszusi ünnep kedden reggel 9 órakor kezdődött a novisadi *görög keleti székesegyházban*, ahol *Irenei* görög keleti püspök rövid misét celebrált, majd beszédet tartott.

Beszédében hangsulyozta, hogy a világszövetségnek az a célja, hogy valamennyi keresztény egyház között közeledést hozzon létre és erélyes akciót inditson a népek közötti vitás ügyek békés elintézésére. Történelmi példákkal igazolja, hogy a keresztény egyház mindaddig, mig világi hatalommal rendelkezett, fontos tényező volt az országok és népek közötti vitás ügyek békés elintézésében. Annak a reményének ad végül kifejezést, hogy az egyházak mostani mozgalma is meg fogja hozni gyümölcsét.

A kongresszus résztvevői ezután a *református* templomba mentek át, a hol háromnegyed tizkor ünnepi istentisztelet volt, majd dr. *Ravasz* László budapesti református püspök tartott magyar nyelven beszédet.

— Az emberiség óriási fája — ugymond — akárhány gyökérre is ágazik, mégis összeköti a feleket. Borzalmas és felejthetetlen az első gyilkosság, amelyet Káin követett el és amely azóta átokként maradt az emberiségen és a vér végigvonul a történelem rettentő hullámtarajan. A mai világban, ahol a szemet-szemért, fogat-fogért elvet vallják, ahol a gyülölet uralkodik, odaáll az ember elé Krisztus, aki azt mondja: »Szeressétek egymást!« arra tanit mindannyiunkat, hogy még az ellenségeinket is szeretni kell és dobjuk vissza kenyérrel, aki bennünket kővel dobál meg. Csak ennek a krisztusi elvnek teljes győzelmével lehet békesség ezen a földön.

Ezután *az evangélikus templomban* volt istentisztelet, ahol *Hönigberger* Rudolf bukaresti lelkész, a romániai evangélikus egyház képviselője tartott német nyelven beszédet.

Az emberiség történelméről beszél, amely örök küzdelem a békéért, amelyet eddig nem sikerült elérni. A megkezdett munkát azonban folytatni kell az egyház erejével is, mindaddig, mig az emberek közt a szeretet és békesség nem lesz urrá.

A kongresszus

Kevéssel tizenkét óra előtt a kongresszus résztvevői átvonultak a városház közgyülési termébe, ahol *Stefanovics* Zsarkó dr. novisadi polgármester üdvözölte a város nevében a megjelenteket és sikert kivánt munkájukra.

A polgármester beszéde után *Irenei* püspök megnyitotta a gyülést és felkérte sir *Dickinson* és *Ramsay* angol megbizottakat beszédük megtartására. Mindketten angol nyelven beszéltek, amit azután szerbül, magyarul és németül tolmácsoltak.

Sir *Dickinson*, a Népszövetségi Liga elnöke beszédében kijelentette, hogy örömmel jött Jugoszláviába, a hol már volt egyszer s igy már megtanulta becsülni az itteni népeket. A szerb katona vitézsége mélto mása az angol katona hősiességének, de most a hadi koszorut a béke koronájával kell felcserélni, mert a békére most nagyobb szükség van, mint valamikor. A békét nem lehet diplomáciai uton elérni, ezt jól tudja a maga politikai pályáján szerzett tapasztalataiból. Hogy az igazi békét elérjük, le kell szállni a nép széles rétegéhez. A szivekre kell appellálni. Szerbiában alig van anya és apa, aki nem sinylette volna meg a háborut és igy alig van valaki, aki a háborut kivánná. A béke igéjét leginkább azok hirdethetik, akik az Isten igéjét hirdetik. A békének nincs más utja, mint a vallás utja. A vallás arra kötelez,

Nagy Jancsi agyveleje

Irta: Bochkor Ádám dr. egyet. tanársegéd

„A természet semmit sem tesz cél nélkül." Aristoteles

A görög bölcs idézett mondása nemcsak a természetben észlelhető jelenségekre, nemcsak a körülöttünk lejátszódó természeti megnyilvánulásokra vonatkozik, hanem az emberre, annak szerveire és igy agyvelejére is, erre az embert a többi élölény fölé emelő, a világ rendjében kiváló képességekre alkalmassá tevő, bonyolult szerkezetü szervére is. Az agyvelő tekervényeinek labyrintusában az eligazodás, bár neves agyanatomusok ezen a téren sokat dolgoztak, még ma is a nehezebb feladatok közé tartozik, s ezért minden olyan eset, mely ezt a kérdést némileg — akár positiv vagy negativ irányban — megvilágitani alkalmas, érdemes, hogy az irodalom eddigi adatait szaporitsa. Ebből a szempontból, valamint a ritkán adódó esetek miatt bizonyára az alábbi észrevételek közlése sem lesz érdektelen. Tudományos szempontok mellett nem mulaszthatom el kiemelni a nemzeti szempontot sem, mert mai megcsonkitottságunkban kötelességünk a világ szeme elé tárni azt, amit semmiféle hatalom, erőszak el nem vehet tőlünk és ez kulturánk, ezek a mi magyar értékeink. Ilyen kincsünk, értékünk volt az a magyar hegedümüvész, akinek agyfelszinvizsgálatáról az alábbiakban röviden beszámolni óhajtok.

A német irodalomban hat közlemény áll ott rendelkezésemre, amelyek kiváló férfiak, főleg zenészek agyfelszinvizsgálatával foglalkoznak. Az egy Hansemann kivételével, aki Helmholtznak, az ismert természettudós agyának csak egyik felét vizsgálta, mert a másikat a halált okozó agyvérzés elrontotta, a másik két szerző — Gussmann és Auerbach — hirneves zenemüvészek agyvelejét vizsgálták. Ezek közül kettő vonóshangszeren játszott, nevezetesen Lenz, a magyar hegedümüvész és Cossmann, a német csellómüvész, mig Koning mint koncertmester és zenetanár. Stockhausen mint kiváló énekes és zenepedagogus, végül Mottl, aki elsőrangu zongorajátékos is volt, mint zeneszerző és karmester tüntek ki. Egyik agyvelő sem került szövettani vizsgálatra, mert az emlitett egyének magas kort értek el s igy az aggkori sorvadással kapcsolatos finomabb structurális elváltozások sem voltak kizárhatók. Auerbach három zenemüvésznek kiváló nyelvtehetségét, a negyediknek pedig nagy olvasottságát hangsulyozza. Mindegyiknek közös vonása, ami zsenialis embereknél rendesen tapasztalható, hogy tehetségükkel már zsenge gyermekkorukban, átlag 4—5 éves korban, környezetük figyelmét magukra vonták.

Szerzők vizsgálataik eredménye gyanánt a temporalis és parietális lebenyek tekervényeinek különös alakulása folytán létrejött területi megnövekedését állapitották meg.

Sulyos vesztesége a magyar kulturának, hogy a sokat igérő, nagytehetségü fiatal müvészt 14 éves korában, a fejlődésnek legrohamosabban történő időszakában baleset következtében elvesztettük. Zenetanára szives volt zenetehetségének jellemzésére néhány adattal szolgálni. Tehetségét, absolut hallását apja, aki a hegedüvel való bánásmódhoz szintén értett, négyéves korában fedezte fel benne és kezdte hegedüre tanittatni. A zeneakadémián, ahová csak később került, tehetsége miatt mindjárt feltünt és nemcsak kortársait, hanem az eddigi müvészek közül sokat fölül is mult. Tizenkétéves korában Paganini darabjait már nem találta nehezeknek, sőt nem egyszer hangoztatta, hogy ő egészen más nehézségeket talált volna ki. Paganini tanulmányait átdolgozta és más számára játszhatatlan formába öntötte, ugyhogy azokat külföldieknek eljátszva, ezek a tanulmányok kiadását tanácsolták. Mértékadó zenei körök ugy nyilatkoztak, hogy a Paganini »Capric«-ek ugy volnának teljesek, ahogyan ő játszotta. A hegedüjátszásban saját különös modora volt, ugyhogy bizonyos zenei kifejezések reprodukálására az ismert kották sem voltak megfelelőek. Fő jellege az volt, hogy valamely uj münek mibenlétét azonnal felfogta, annak gyöngéit felismerte és egyuttal megjelölte a helyesebb kifejezésmódot. Improvizálási képessége igen nagy volt. Bárminő szerzeményt, bárminő hangnemben könnyüszerrel eljátszott. Nemcsak zenetehetsége, hanem nyelvérzéke is feltünő volt. Angolul pl. megtanult két hónap alatt egyedül, kitünő kiejtéssel. Minden idegen hangzás izgatta s ez képessé tette őt arra, hogy az idegen szavakat sajátos árnyalataikkal hibátlanul kiejtse. Igy jól beszélte a hollandust, sőt a héber nyelvet is, amelyet éppen a hangzás kedvéért hallás után sajátitott el.

Kiválóságai mellett voltak gyöngéi is, igy pl. meglehetősen önző volt, az embereket kihasználta, tekintélyt nem ismert; nem egyszer megtörtént, hogy a látogatóba jött idegen zenemüvészek féltve őrzött hegedüjét szemük láttára elővette s játszani kezdett, vagy néhány akkordot próbált, s a müvészek a csodás hangok hallatára, amiket a hegedüből elővarázsolt, csakhamar megbocsátották a fiatal müvész merészségét, a mely őket eleinte kellemetlenül érintette.

A fiatal müvész baleset áldozata lett: auto ütötte el. A törvényszéki boncolás a halál okaként főhörgszakadást állapitott meg. A boncleletnek idevágó fontosabb adatai a következők. A holttest 160 cm. hosszu, koránál fejlettebbnek látszó fiatal egyéné. A koponya kerülete, a csonton mérve, mindössze 50.5 cm, különben részarányos, hosszanti átmérője 17.5 cm, haránt átmérője 14.5 cm, a csont vastagsága 3—4 mm. Az agyvelő sulya a hártyákkal és erekkel együttesen 1341 gr. külön a hártyák és erek 53 gr, a tiszta agysuly 1288 gr. A rhomboncephalont (kisagy, hid és nyultagy) leválasztva és a nagyagyat felezve s ezek mindegyikét külön-külön megmérve a következő eredményt kaptuk. A jobb agyféltéke sulya 562 gr, a baloldalié 553 gr, a rhombencephaloné 162.5 gr, összesen 1277.5 gr. A hiányzó 10.5 gr-ot az agyféltekék mediális felszinéről levont agyhártyák szolgáltatják. Az agysuly tehát, tekintetbe véve az elhunytnak a korát, testhosszát és fejlettségét, kb. a normálisnak felel meg, amely meglett férfinél 1300 és 1400 gr között ingadozik.

A boncvizsgálat egyébként a bal tüdő felső lebenyének alsó részében körülbelül mogyorónagyságu területen kölesnyi-lencsényi sajtos gócokat állapitott meg. A bal alsó végtag 7 cm-rel volt rövidebb. A combcsont fejecse ugyanis a csipőcsont oldalsó részén, az izvápától oldalt és felfelé volt elhelyezve és rögzitve. Az elhuyt müvésznek tehát bal csipőizületi ficama, valamint a bal tüdejében régebben fennálló, azonban megállapodott tuberculosisa volt.

Az agyfelszin vizsgálata baloldalt a következő sajátságokat tünteti fel. Már felületes rátekintésnél is feltünik az általában erősebb, illetve bizonyos sajátságokkal biró tekervény- és barázdaképződés. Feltünik a minket elsősorban érdeklő temporalis és parietalis lebeny, valamint a centralis tekervények tájának különös kialakulása. A gyrus temp. sup. egészben véve karélyozott, elülső része feltünően keskeny, azonban középső és hátsó harmada kiszélesedik. A

hogy akik Krisztust szolgálják, együtt legyenek a békéért való küzdelemben is.

Ramsay, a Békeliga balkáni szervezetének vezetője, mindenekelőttazt mondja, hogy azért jött Novisadra, mert ennek püspöke szivvel-lélekkel a békének szenteli magát. Láttam, — ugymond, — Szerbiában a háboru romjait és kell, hogy ezek a békére intő példák legyenek. A szerbek erősek voltak a harcban, erőseknek kell tehát lenniök a békében is. Ha minden ember szivében megfogamzik a vágy a béke iránt, akkor meg is lesz a béke. Ennek propagálására elsősorban azok vannak hivatva, akik Krisztus igéjét hirdetik. A mi szövetségünk azon az alapon jött létre, hogy valamennyi egyház köteles együtt müködni a béke érdekében. Csak olyan ország lehet nagy, a melynek polgárai szabadok, ahol jog és testvériség uralkodik. Éppen ezért dolgozunk az egész világon a szeretet, a béke és a testvériség érdekében. Felkéri végül az egyházakat, tartsanak össze a béke érdekében és szenteljék életüket, munkájukat ennek a célnak.

Irenei püspök megköszönte a két szónok beszédét és annak a reményének adott kifejezést, hogy fáradozásukat siker fogja követni. A kedd ülés ezzel véget ért.

Szerdán a kisebbségi ügyekről tárgyalnak

Szerdán délután a balkáni államok és Magyarország kongresszusi megbizottai megbeszéléseket tartanak a világszövetség eszméjének propagálásáról. Ezen a megbeszélésen *a kisebbségek ügyével is foglalkozni fognak.*

A megbeszélések tárgyát, hir szerint annak az akciónak a megállapitása fogja képezni, amellyel az egyházak a leghatékonyabban terjeszthetik a béke eszméjét hiveik körében. Egyben be fognak számolni a békepropaganda eredményeiről is.

Csütörtökön Szerbiába mennek a kongresszus résztvevői, ahol megtekintik Milán és Péter király sirját, valamint a kolostorokat és egyházi intézményeket.

Ujabb vasuti katasztrófa Romániában

A bukaresti gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal Harminc halott, hatvan sebesült

Romániából ma ismét sulyos vasuti szerencsétlenség hire érkezik, a melynek az első jelentések szerint *halottakban és sebesültekben majdnem száz áldozata van.*

Alig öt napja, hogy Félixfürdő állomáson a fürdővonatba beleszaladt egy tehervonat, amelynek kilenc halottja és tizenöt sebesültje van, — most ismét egy tehervonattal történt összeütközés, ezuttal a bukaresti gyorsvonat pályáján, amely szintén számos áldozatot követelt. Alig mulik el hét, hogy Romániából véres kimenetelü vasuti szerencsétlenségek ne történnének és körülbelül egy esztendeje annak, hogy ugyancsak a bukaresti gyorsvonat alatt a Krahova hidja leszakadt, a mely alkalommal szintén harmincnál több utas vesztette életét.

Mint Bukarestből jelentik, *hétfőn délután Buzeu állomás közelében, a nyilt pályán a bukaresti gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. A katasztrófának harmincnál több halottja és körülbelül hatvan sebesültje van.*

A szerencsétlenségről egyelőre közelebbi részletek hiányoznak.

A 6-os és 68-as rendőrök hőstette

Félóráig vertek fényes nappal az uccán egy kőmivest

A suboticai rendőrség *dicséretreméltó és csaknem emberfeletti* buzgalmat fejt ki a Hunyadi-féle betörőtársaság bünlajstromának felderitésében és a banda tagjainak kinyomozásában. Annak ellenére, hogy a betörők *már rég kézrekerültek*, az igyekvő rendőrségi közegek *elismerésreméltó erellyel* folytatják a nyomozást *az ellopott matracok és pehfazekak* előkeritésére. Akik azt hitték, amikor *Polyákovics* rendőrbiztos *a nyomozás érdekében agyonverte Kovács Katalint*, hogy a Hunyadi-ügy nyomozása be van fejezve ezzel a nickkarteri ötletességü rendőri tevékenységgel, azok épenugy tévedtek, mint akik azt hitték, hogy a gyilkos rendőrbiztosnak csak hajaszála is meggörbül *nem egészen előirásszerü* eljárása miatt. Nem görbült meg és nem ért véget a Kovács-gyilkossággal a nyomozás. Vannak még rendőrök Suboticán.... Vannak rendőrök, akik szivesen agyonvernek még pár embert, ha kell, de megmutatják, hogy *az utolsó repedt tepsi is elő fog kerülni* a Hunyadi-féle betörőbanda zsákmányából.

Mulatnak a rendőrök

A suboticai rendőrlegénység két kiváló tagjához, a *6-os és a 68-as rendőrökhöz* füződik a Hunyadi-ügy nyomozásának legujabb sikere. A két rendőr hétfőn este beült az Ilirska-ucca egyik lebujába, az Andrássyné-féle kocsmába, bizonyosan ezért, mert már ekkor tudták, hogy *másnap délután hat órakor jó fogást fognak ott véletlenül csinálni.* A két rendőr a kéteshirü zugkocsmában hozzálátott annak bebizonyitásához, hogy a helyesen értelmezett kötelességteljesités nem rontja meg az ember kedélyét: bort hozattak és *nőtársaságban inni kezdtek.* A közérdekü italozás éjfélig tartott, ekkor *a két rendőr felfüggesztette a zárórát*, természetesen ezt is a Hunyadi-ügy nyomozása érdekében. Természetesen. A kávéházakból és a vendéglőkből kénytelen a közönség éjfélkor hazatakarodni, mert a rendőrség ujabban szigoruan veszi a zárórát — talán mert nyár van és ilyenkor mindenki szivesen marad fönn az éjjeli órákban — de *ha a rendőrbiztos urak mulatnak....* illetőleg kocsmai inspekciót tartanak... az más, akkor nincs záróra. A két vigkedélyü, de kötelességtudó rendőr kedden reggel sem távozott a kocsmából, hanem ott töltötte a délelőttöt és a délutánt is, sőt *egyebet is töltött....* borban uszott a padló, mondani sem kell, hogy a nyomozás érdekében.

Az áldozat

Kedden délután hat óra tájban megjelent a kocsmában *Nagy Buzder* István kőmüves és két deci bort rendelt. A kőmives, aki a Valjevska-ucca 5. számu házban lakik, annakidején mint gyanusitott szerepelt a Hunyadi-ügyben, de amikor *ártatlansága kiderült*, a nyomozás vezetője, *Vukics* kapitány beszüntette ellene a nyomozást. Vukics kapitány beszüntette, de *a 6-os és 68-as rendőrök ugyldtszik nem.* A lelkiismeretes és éber rendőröknek, amint megpillantották a kőmivest, mindjárt eszükbe jutott, hogy vagy *két ronggos matrác hiányzik még* a Hunyadi-banda összelopkodott zsákmányából és nyomban elhatározták ezért, hogy — noha semmiféle felhatalmazásuk nem volt erre — kivallatják Nagy Buzdert még egyszer a biztonság kedvéért, Polyákovics-módra. Az önálló tevékenység csak akkor részesül dicséretben, ha a parancs nélkül cselekvő közeg sikert tud elérni; a két rendőr hozzálátott ezért ahhoz, hogy megteremtse a siker előfeltételeit. Mindenekelőtt egyikük hangosan felkiáltott:

— Nézd, itt a Nagy Buzder!

— Az ám, — állapitotta meg a másik — nyakon kell csipni.

A rendőrnek nemcsak kötelessége, hanem joga is nyakoncsipni azt az egyént, akit jónak lát, akit gyanusnak talál, vagy *akinek az orra nem tetszik neki.* Sőt nemcsak nyakoncsipni van joga. Hanem.... elvégre minek adták kezébe a gumibotot? Nem azért, hogy az utat mutassa vele a járókelőknek.

A 6-os és a 86-os legalábbis igy gondolkodtak.

A verés

A kőmüves, mikor látta, hogy a kötelességtudó alkoholfogyasztástól némileg bizonytalan fellépésü rendőrök bántalmazni akarják, megkisérelte elmenekülni előlük. A két rendőr utánavetette magát és el is fogták, miközben a népesebb Frankopanska-utca felé szaladt, ahol — ugy gondolta — inkább biztonságban van. A 6-os és a 68-as gondoskodtak róla, hogy Nagy Buzder rájöjjön arra, mennyire tévedett. Nem a szük Ilirska-utcában kezdték meg a verést, a hol elfogták a kőmüvest, hanem *hajándl fogva átráncigáltdk a Frankopanska-utcába* és ott, az utca közepén, fényes nappal, *a járókelők szemeláttára hozzálátlak Nagy Buzder István ütlegeléséhez.* A két jeles közbiztonsági szakember *páratlan ügybuzgalommal és hozzáértéssel végezte ezt a feladatot*, egyáltalán nem zavarta őket, hogy az utca népe összeszaladt a különös nyilvános vallatás láttára. *Félóra hosszat verték az utcán a földre tepert kőmüvest*, ugy, hogy a tömeg — amely nem sejtette, hogy itt két elismert rendőrzseni értékesiti a nyomozás terén a legujabb kriminalisztikai vivmányokat — *közbe akart lépni és meg akarta verni a rendőröket.* Erre szerencsére nem került sor, mert a két rendőr bátran szembeszállt a tömeggel és olyan fenyegető fellépést tanusitottak, hogy senki sem mert hozzájuk nyulni. Igy azután folytatták az ütlegelést és — közérdekből — *agyba-főbe verték Nagy Buzder Istvánt.*

Közben valaki telefonált a rendőrlaktanyába; ezt ugy látszik megszimatolta a két rendőr és mielőtt az őrjárat kiérkezett a helyszinére, *kereket oldottak.* Bizonyára szerénységből, mert nem kivánták, hogy hőstettük hivatalosan is tudomására jusson felettes hatóságuknak. Az ügybuzgó rendőröknek ez a beteges szerénysége azonban nem lehet akadálya annak, hogy *a főkapitány örökre emlékezetessé tegye számukra a kedd napot.* Ez — bizonyosra vesszük — nem is fog elmaradni.

Beszélgetés Nagy Buzderrel

Az alkalmilag foganatositott kihallgatás után felkerestük *Nagy Buzder* István kőmüvest, aki vérző orral, kitépett hajjal, bezuzott arccal fogadta munkatársunkat, alig tudott beszélni.

— Le akartak fogni kérem, — mondotta — pedig nem csináltam én semmit. Azt mondottam csak, minek akarnak engem elvinni? Erre az egyikük kiment, hogy telefonál rendőrökért. Ugy viselkedtek, hogy megijedtem és kiszaladtam az ajtón. Utánam jöttek és vinni akartak. Elkezdtem kiabálni: Löjjetek agyon, de nem megyek.« Azután megfogtak és verni kezdtek. Tetszik látni, hogy megvertek....

Láttuk. És örömmel állapitottuk meg, hogy a 6-os és a 68-as rendőröknek helyén van a szivük és nem riadnak vissza semmitől, ha elő kell keriteni az ellopott bádoglavórt.

A százados butorai

Mire használták a háboru alatt a katonákat?

Az 1918. évben *Fábry* Béla, a volt osztrák-magyar hadsereg századosa, *Kaics* Dezső suboticai asztalos cégnél egy hálószoba berendezést készittetett katonai munkásokkal. A cég csak az anyagot adta s a százados felsőbb katonai hatóságának engedélyével a szolgálatra behivott katonákkal csináltatta a butorokat. A hálószoba elkészült, azonban a kapitánynak — az átalakulás után — távoznia kellett Suboticáról és igy a butorokat beraktározta a Kaics-cég raktáraiba. Később a cég társasággá alakult, a raktárról leltárt készitettek — a leltárba a Fábry-féle butorokat is fölvették — és a cég a butorokat az 1921. évben eladta.

Fábry kapitány aztán jelentkezett a cégnél és kérte a beraktározott butorainak kiszolgáltatását s miután nem kapta meg, följelentést tett *Kaics* Dezső ellen sikkasztás miatt.

Ebben az ügyben kedden tartotta meg a főtárgyalást *Pavlovics* István törvényszéki elnök büntető tanácsa.

Kaics Dezső azt vallotta, hogy a kérdéses butorok az ő mühelyében készültek, minden anyagot ő adott hozzá, Fábry csak a munkát adta. Elszámolási viszonyban voltak és a butorokat nála beraktározták. Később, — amidőn már évek multak el — és senki sem jelentkezett a butorokért, a cég pedig időközben társasággá alakult át, a butorokat eladták, Fábry kárát megtérítették.

Ezután *Fábryné Kőszegi* Ilmát hallgatta ki a biróság tanuként. Előadja, hogy 1918. évben egy hálószoba berendezést — mahagoni butorokat — adtak át Kaicsnak megőrzés végett és okiratot is készitettek erről. Amidőn a butorokat átakarták venni Kaicstól, kiderült, hogy a butorokat eladta. A butor eladása azután történt, amikor a cég már társascéggé alakult át. Kaicsnak beraktározási dijat is fizettek.

A biróság nem látván fenforogni bűncselekményt, Kaics Dezsőt a vád alól felmentette.

Az itélet jogerős.

---

gyrus supramarg. a rendesnél szélesebb. A gyrus angularisnak felfelé való kiszélesedése ugyancsak említésre méltó. A gyrus temp. medius orsószerü kitüqulása folytán, amelynek középső részébe egy verticalis barázda mélyen belenyulik, feltünő szélessé válik. A gyrus centr. post. harmada tetemesen kiszélesedik s területét a friss cerebri lat.-ból felemelkedő mély barázda még növeli. Megemlitendő még az erősen tekervényes homloklebenyen a pars triangularis kiszélesedése és a határozottan felismerhető három részre való tagoltsága.

A jobboldali agyfelszin néhány tekintetben a baloldalitól eltérő. A gyrus temp. sup. már első harmadában is széles és ez a szélesség a középső és hátsó harmadban még jobban feltünik.

Esetünkben is, mint az eddigi vizsgált esetekben, feltünő a felső halántéktekervények fejlettsége, különösen jobboldalt, mig a baloldali tekervény karcsuságát annak erősebb karélyozottsága ellensulyozza. A gyrus supramarginalis kiszélesedése észlelhető. A második halántéktekervények fejlettsége szintén feltünő, főleg baloldalt, ahol az kiegészíteni látszik a keskenyebb felső halántéktekervény hiányos fejlettségét. Látnivaló, hogy müvészünk agyvelején is megállapithatjuk a halánték- és falilebenynek praedominálását, az agyfelszinnek ezt a sajátos jellegzetességét.

Ez az eset is tehát szaporitja azoknak a számát, amelyek majd hivatva lesznek vizsgáló módszereink tökélesedésével esetleg fényt deriteni a szellemi müveletek titkos mühelyébe, mert napjainkban is még igaznak kell találnunk az öreg Celsus szavait, aki az orvostudományt ars conjecturalisnak, a találgatás müvészetének nevezte. Az orvosok és természettudósok törekvése természetesen mindig oda fog irányulni, hogy azt a magas célt, amelyet az ars rationalis, a kiszámitás müvészete jelent, az emberi véges értelem legalább is megközelitse.

CIRKUSZ

A holló, a róka és a sajtó

(Történik az állatkertben este zárás után, mikor az emberek már nem zavarják meg a szegény állatok nyugalmát.)

A bagoly: No hát miről meséljek?

A nyul: Halljuk a béka és az ökör históriáját.

A kenguru: Nem, inkább a hangya és a tücsök történetét, az a spórolásra tanit.

A bagoly: Jó, hát elmondom azt...

A veréb: Tiltakozunk az ellen, hogy itt mindig az erszényesek diktáljanak. Elég volt a tőke uralmából. Ha a kenguru meséltetni akar magának, tegye azt a saját ketrecében. Itt a többség dönti el, hogy miről meséljen a barátunk. (Nagy helyeslés.)

A kenguru: Bocsánatot kérek, én csak azért kértem, hogy a tisztelt előadó ur a hangya és a tücsökről beszéljen, mert erről a két gentleman-ről nagyon mulatságos históriát tud. Ahányszor hallom, csak ugy kengurulok a nevetéstől.

A birka: Én igen békés lélek vagyok. Most is ajánlom, ne vesszünk össze. Halljuk talán a róka és a holló történetét.

A róka: Halljuk!

A farkas: Hogy szeret szerepelni ez a stréber! Inkább Piroskáról és a farkasról meséljen.

A bagoly: Hölgyeim és uraim, ne vitatkozzunk, mert mindjárt reggel lesz, aztán kezdenek jönni az iskolák tanulmányutra és megkezdődik a robot. Elmondom a róka és a hollót.

A majom: Halljuk!

A bagoly: Hol volt, hol nem volt, még az operenciás tengeren innen is, volt egyszer egy holló. Ez a holló az énekesnői pályát választotta, ami hollói körökben legalább is olyan ritka, mint a fehér ruha viselete . . .

A mosómedve: Adja be hozzám pucolni a fekete ruhát, én fehérre varázsolom.

A róka: Pfuj! Nem szégyenli magát, még az összejöveteleinket is arra használja fel, hogy reklámot csináljon a mosodájának.

A mosómedve: Bocsánat, annak nem kell reklám. Itt van a holló, meg mondhatja, hogyan dolgozom. Nagypénteken nálam mosatta ki a fiát . . .

A bagoly: Csend legyen már!

Többen: Halljuk!

A bagoly: Tehát a holló kiképeztette magát a legkiválóbb énekpedagógusoknál, ám a várt sikerei elmaradtak. Ekkor történt, hogy a róka, aki zenekritikusa volt az Erdőtisztás és Vidéke cimü lapnak, többször megirta, hogy a holló nem is énekelt, hanem károgott a jegenyén rendezett művészestjén. Bár a hollónak valóban nem voltak anyagi sikerei sem, nagyon jó módban élt, mert sikerült neki egy gazdag barátot szerezni. A barát jóvoltából naponta nagy darab sajttal jelent meg a fákon, mutogatva a sajtot pályatársnőinek. Egyszer meglátta a sajtot a róka, aki aznap történetesen nagyon éhes volt, mert a zenekritikusokat igen rosszul fizették abban az időben. Nagyon megkivánta a sajtot, megállt tehát a fa alatt és ravaszul igy szólt a hollónak:

— Kegyed szereti a sajtot?

A holló intett a fejével, hogy igen, de a száját nem nyitotta ki, mert tudta, hogy akkor kiesik a sajt. Erre a róka igy folytatta:

— Tegnap müvészete legjavát nyujtotta.

Majd ezt mondta:

— Meg is irtam. Itt a kefelevonat. Viszonzásul nem kérek mást, csak azt a kis darab sajtot.

A holló most se nyitotta ki a száját, csak a szemével intett:

— Majd, ha nyomtatásban látom.

A róka erre olvasni kezdte a cikket. Amikor odaért, hogy »uj énekcsillag tünt fel művészetünk egén, mert a holló messze tulszárnyalta a fülemülét« — a holló annyira meghatódott, hogy tátva maradt a szája. A többit könnyü kitalálni: a sajt lepottyant a róka szájába. Itt a vége, fuss el véle. No most mi ebből a tanulság. Mindenki kérdezhet valamit, ha nem értette meg jól a mesét.

A bárány: Hogy irta a róka egyik nap, hogy a holló nem tud énekelni, másik nap, hogy jobb, mint a fülemüle?

A bagoly: Óh te csacsi. Olyan naiv vagy, mintha ma születtél volna . . .

A farkas: Nekem is van egy kérdésem. Ementáli volt az a sajt, vagy csak trappista?

(Stella.)

Nem merénylet okozta a duisburgi vasuti szerencsétlenséget

A franciák ujabb retorziókat alkalmaznak

A rajnahidi robbantás ügyében meginditott vizsgálat megállapitotta ugyan, hogy nem politikai merényletről van szó, hanem *egy gáztartály robbanása okozta a szerencsétlenséget,* a franciák ennek ellenére a Ruhr-vidéken továbbra is *szigoru retorziókat alkalmaznak a német lakossággal szemben.* A robbantás megtorlásaképpen ugyanis — mint Essenből jelentik — *a franciák a megszállott és meg nem szállott területek között nemcsak a vasuti és országuti közlekedést vágták el, hanem minden határszéli forgalmat lehetetlenné tettek.* Mindenféle utazási engedélyt, vagy határátlépési jegyet érvénytelennek nyilvánitottak hétfő éjszakától kezdve. Csupán az élelmiszerszállitás és a kivételesen sürgős családi ügyben való utazást engedik meg. A Duisburgban kihirdetett automobil és más közlekedési tilalmat *Mühlheim, Oberhausen és Hamborn városára is kiterjesztették.*

Letartóztattak egy német képviselőt

Berlinből jelentik: Dr. *Most* néppárti képviselőt, az alsórajnai kereskedelmi kamara szindikátusát, akinek Duisburgban is van lakása, tszként letartóztatták a duisburgi Rajnahid felrobbantása miatt. Dr. Most csak a napokban tért vissza Amerikából.

A tisztviselő-törvény a törvényhozó-bizottság előtt

Vita a rendőri felügyeletről

A törvényhozó bizottság kedden folytatta a tisztviselő-törvény részletes tárgyalását. A vita még mindig a javaslat első fejezete, különösen pedig a negyedik szakasz hetedik bekezdése körül forgott, amely tudvalevően *kizárja az állami szolgálatból azokat, akik az államforma ellen izgatnak.*

Az első szónok *Simonovics* Milán radikális volt, aki a törvény megszövegezését kifogásolta és több stiláris módositást javasolt, amelyeknek keresztülvezetésére az albizottsághoz kérte visszaküldeni a javaslatot. Utánna *Pribicsevics* Szvetozár szólt a javaslathoz, amelynek első paragrafusát fölöslegesnek jelentette ki. Ugyancsak törlését javasolta a negyedik szakasz harmadik fejezetének is, a mely arról szól, hogy *nem lehet tisztviselő, aki rendőri felügyelet alatt áll.* A sokat vitatott hetedik bekezdéssel kapcsolatban azt inditványozta, hogy a régi koaliciós kormány által elfogadott szövegezést fogadja el a bizottság, amely szerint csak az nem lehet állami tisztviselő, aki *nyilvánosan* az államforma ellen izgat. Abba — mondotta — nem egyezik bele, hogy ezt a bekezdést töröljék, amint azt a földmüvespártiak követelték, sőt kijelentette, hogy amennyiben ez a törvényjavaslatból kimaradna, *pártjával a javaslat ellen szavaz.*

Dimitrijevics radikális szintén a hetedik szakaszról beszélt. Szerinte *Pribicsevics* és *Davidovics* között a szakaszt illetőleg *nézeteltérés* van. *(Davidovics* közbeszólt: *Teljesen egyetértek Pribicseviccsel!)* Az a véleménye, hogy *jobban meg kellene védeni a tisztviselők politikai szabadságát. Szurmik* klerikális szerint a hetedik szakasz *alkotmányellenes.* Ha a bizottság — mondotta — ezt a passzust elfogadja, a külföld előtt nyilvánvalónak tünik föl *a monarchia gyengesége. Moskovljevics* földmivespárti élesen birálta a javaslatot és a hetedik bekezdéssel kapcsolatban kijelentette, hogy ez a *tisztviselők militárizációját* jelenti. Javasolta, hogy a hetedik szakaszt hagyják ki.

Peles Dusán (radikális) védelmébe veszi a javaslatot, azonban ő is szükségesnek tart bizonyos stiláris módositásokat. Pribicsevicsnek azt az ajánlatát, hogy a javaslatot az albizottságnak adják vissza, nem tartja helyesnek, mert ez időveszteséget jelentene. A kiigazitásokat a plénum is elvégezheti. A 7-ik szakasz rendelkezéseit azzal az indokolással védelmezi, hogy a független birróságok állapitsák meg azokat a körülményeket, amelyek miatt a tisztviselőket az állami szolgálatból kizárhatják.

Kumanudi (demokrata) szintén a Pribicsevics által ajánlott változtatások mellett szállt sikra.

Moser dr. (németpárti) szerint meg kellene állapitani, hogy milyen hatóságok döntenek a fölött, hogy ki nem lehet állami tisztviselő. A kizárási okok három csoportra oszthatók. Az első a korhatár, amelynek megállapitásához nem kell semmiféle hatósági beavatkozás. A másik csoportba azok az ügyek tartoznak, amelyeket birói hatóságok állapitanak meg. A harmadik csoportba azok a birói és közigazgatási okok, amelyek valakit az állami szolgálatra alkalmatlannná tesznek. Ebben veszélyt lát. Különösen azt a pontot kifogásolja, amely szerint nem lehet állami tisztviselő, aki rendőri felügyelet, vagy birói vizsgálat alatt áll.

Rámutat arra, hogy *Szerbiában a birói hatóságok mondják ki a rendőri felügyelet alá helyezést,* az uj országrészekben, különösen azonban a *Vajdaságban a rendőrhatóságok.* Már pedig a Vajdaságban nagyon labilis okokból helyezik az embereket felügyelet alá *(Pribicsevics; Ok nélkül is!)* Kéri, hogy ugy módositsák a szakaszt, hogy csak birói itélet alapján rendőri fölügyelet alá helyezett egyén nem lehet állami tisztviselő. A 7-ik szakasz tárgyában beszél a jugoszláv és a német alkotmányról. A német alkotmány kifejezetten kimondja, hogy politikai meggyőződése miatt senkinek sem lehet alkalmaztatásában hátránya. Hasonló intézkedések, ha nem is egy szakaszban, *de több helyen bent vannak a SHS. királyságában is. Éppen ezért az alkotmányból folyó többi törvényekben is védeni kellene a gondolat- és szólásszabadságot.*

Ezután *Davidovics* Ljuba fejti ki ellenvetéseit a törvénytervezettel szemben.

A merénylő

„nagy tisztelője" Pasicsnak

Raics Milán vallomása politikai nézeteiről

Beogradból jelentik: A miniszterelnök ellen elkövetett merényletügyében a rendőrség folytatja a nyomozást, eddig azonban még nem sikerült semmi olyan adatot találni, a melyből arra lehetne következtetni, hogy a merénylő összeköttetésben állott volna a Radics-párttal.

Hétfőn és kedden ismét kihallgatták Ráicsot, aki ekkor a merényelet politikai hátteréről nyilatkozott. Kijelentette vallomásában, hogy a merénylettel csak demonstrálni akart a kormány ingadozó politikája ellen. *Pasicsot, akinek nagy tisztelője, nem akarta megölni,* csak egy magasabb állásu kormányhivatalnok elleni merényletre készült és amikor meglátta az autóban Pasicsot, minden célzás nélkül vaktában sütötte el revolverét. Kijelentette Ráics, hogy véleménye szerint a mostani kormányt minél előbb fel kellene váltani egy radikális-demokrata koaliciós kormánnyal, mert csak egy ilyen koaliciós kormány tudná a mostani válságot megoldani.

A rendőrség a nyomozást tovább folytatja.

A kisantant

felveszi a diplomáciai érintkezést az uj bolgár kormánnyal

A sinajai konferencia előkészitése

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* jelenti Varsóból: *Duca* román külügyminiszter *Bukarestbe* való visszatérése előtt fogadta az ujságirók küldöttségét, amelynek kijelentette, hogy *Szófiából* kapott hirei szerint *Bulgáriában most nyugalom van.* Románia őszintén örülne annak, ha megujithatná azokat a barátságos kapcsolatokat, amelyek *Sztambulijszky* kormányralépése kezdetekor elhomályosultak, azzal a feltétellel, hogy az uj bolgár kormány teljesiti hivatalbalépésekor tett igéreteit. A miniszter azt a meggyőződését fejezte ki, hogy *a lausannei tárgyalások* minden akadályra való tekintet nélkül *kedvezően fognak végződni.*

Azzal a hirrel kapcsolatosan, hogy Lengyelország rövidesen belép a kisantantba, *Duca* hangsulyozta, hogy *Románia kivánja a lengyel köztársaságnak a kisantanthoz való közeledését.* Ebben a kérdésben azonban *határozottabb kijelentést nem lehet tenni,* annál kevésbé, mert a lengyel külügyminiszterrel legutóbb tartott megbeszélések alkalmával *erről egyáltalában nem tárgyaltak.*

Duca külügyminiszter még kijelentette, hogy *a kisantant konferenciáján,* amely juliusban lesz *Szinajában,* részt fognak venni az egyes államok miniszterelnökei és meg fogják határozni a külpolitikai problémák tekintetében követendő irányt abból a célból, hogy a közös érdekeket megvédjék.

Uj alelnököt választott a magyar nemzetgyülés

Budapestről jelentik: A nemzetgyülés keddi ülésén napirend előtt a megüresedett alelnöki állásra hetvenkét szavazattal megválasztották *Pesthy* Pált, a bizottsági tagságra pedig *Rubinek* Istvánt. A választások után *Endre* Zsigmond a mentelmi bizottság előadója bejelentette, hogy a bizottság *Farkas* István szociáldemokrata képviselőnek a tanácskozás rendjének zavarása miatt *jegyzőkönyvi megrovását javasolja.* A mentelmi bizottság kisebbségi véleményének előadója *Györky* Imre állandó közbeszólásoktól zavartatva azt bizonyitotta, hogy *Farkas* István megrovása teljesen indokolatlanul történt, mert Farkas semmi egyebet nem tett, mint képviselői jogánál fogva a szónok beszédét közbekiáltásokkal kisérte, amelyekkel egyáltalán *nem zavarta a tanácskozás rendjét.* Inditványozta, hogy nemzetgyülés *térjen az ügy felett napirendre.* Az elnök szavazást rendelt el; a nemzetgyülés *a bizottság javaslatát fogadta el.*

Herman Miksa, a pénzügyi és közgazdasági bizottság előadója beterjesztette *a bányabérek szabályozásáról* szóló törvényjavaslatot, mely után az indemnitás vitájában *Szakács* Andor szólalt fel, aki hosszasan birálta a költségvetési javaslatot.

Szövetkezetet alakitottak

házépités céljaira az iparosok

A suboticai háznélküli iparosok — mint már megirta a Bácsmegyei Napló — mozgalmat inditottak abban az irányban, hogy a város részükre ingyenes háztelkeket adjon házépités céljaira. A háznélküli iparosok hétfőn értekezletet tartottak, amelyen a házak felépitésének módozatairól tárgyaltak. Elhatározták, hogy megalakitják a háznélküli iparosok szövetkezetét. Ez a szövetkezet valamelyik bankkal keres majd összeköttetést és a szövetkezet pénztárába befolyó pénzt a bankban helyezik el mindaddig amig egy ház épitési költségeit nem fedezik. A szövetkezeti tagok, akik nem csak háznélküli iparosok lehetnek, havonta kétszáz dinárt kötelesek befizetni ami után törvényes kamat jár. Amint össze jön annyi pénz, hogy egy házat felépithetnek, azonnal megkezdik az épitkezést és az elkészült házat valamelyik háznélküli iparos megkapja. A házhoz jutott iparos azonban mint házbért továbbra is köteles fizetni a havi kétszáz dinárt, habár a ház telekkönyvileg nevén szerepel.

Pénzért tülekednek

a szuboticai városi ügyosztályok

Csak részletekben folyósitják a költségvetési tételeket

A városi költségvetés elfogadása után most sor kerül a költségvetési tételek utalványozására. Már az első összegek kiutalása kapcsán kitört a harc a városházán a különböző ügyosztályok között.

Valamennyi ügyosztálynak ugyanis sok pénzre van szüksége és a kiszélesitett tanács elé csak késéssel beterjesztett költségvetésben az év folyamán az árak emelkedése arányában állandóan emelkedtek az egyes referensek igényei is. Igy magas összegekre rugnak azok az összegek, amelyekre az egyes ügyosztályoknak feltétlenül szükségük van.

Most a különböző ügyosztályok egymással versengnek azért, hogy minél előbb és lehetőleg a többit megelőzve jussanak pénzhez. A mérnöki hivatalnak van megszavazva a legnagyobb költség és ez az ügyosztály sürgeti is legjobban a megszavazott tételek kiutalását, mert még a nyári hónapok alatt akarják elvégezni a tervbe vett épitkezések egy részét s az utak javitását, amelynek költségei az idei költségvetés legnagyobb tételét alkotják.

A város pénztárában azonban nem áll rendelkezésre annyi pénz, hogy valamennyi ügyosztály igényét egy időben kielégithessék. Ezért csak kisebb részletekben kerülhet sor a folyósitásra. A városhoz egészen az év végéig fognak befolyni azok a bevételek, amelyekből az egyes ügyosztályok kiadásait fedezik. Igy lehetetlen már az év közepén egyszerre kiutalni minden megszavazott költséget.

A számvevőségnek az az álláspontja, hogy *az egyes ügyosztályok közt arányosan elosztva részletekben utalják ki a költségvetési tételekben megszavazott összegeket.* Ez azt jelenti, hogy *a legsürgősebb beruházások is halasztást fognak szenvedni* és ugy az utak javitását, mint egyéb fontos beruházásokat csak fokozatosan lehet megvalósitani.

Nyolc letartóztatás a Club-kávéházi merénylet miatt

Előállitották az összes britanniásokat

Budapestről jelentik: A rendőrségnek a Club-kávéházi merénylet ügyében folytatott nyomozás idáig nem járt eredménnyel. A tettesek nem kerültek elő, csak a bombát állitották elő, amelyet a rendőrség robbantási szakértője megvizsgált. A kézigránát Lorch szakértő véleménye szerint szokványos csögránát. Gyujtózsinórját az elhajitás előtt kirántották, a frikciós gyujtó jó állapotban volt, de a gyujtózsinór nem gyujtotta meg, mert valószinüleg nedves helyen való állás miatt a benne lévő lőpor nem tudott meggyulladni. A robbantószer körülbelül 65 gramm sulyu, a robbantó töltés kétgrammos, a gyujtó jó állapotban van. A kézigránát *ugyanolyan szerkezetü és ugyanolyan tartalmu, mint aminőt hónapokkal ezelőtt konzervdobozba csomagolva Rassay Károly nemzetgyülési képviselőnek küldtek.* Ugyanilyen gránátot használtak *a Club-kávéház ellen elkövetett régebbi merényleteknél* az Athenaeum-nyomda lerombolásánál, a Ferenc József-laktanyában, a Markó-uccai törvényszék fogháza ellen elkövetett merényletnél, ugyanezt használták a Britanniában és általában *mindenütt, ahol az ugynevezett felelőtlen elemek büntetlenül akcióba léphettek.* Csupán az Erzsébetvárosi Kör elleni merényletnél használtak más robbantóeszközt, ott tudvalevően óramüre állitották be a bombát. *Az Ébredő Magyarok Egyesületében tartott házkutatás alkalmával ugyanilyen bombákat* foglalt le a rendőrség, de — mint *Az Ujság* irja — »*bizonyos* helyeken azonban el sem jártak, mert tudták, hogy ugyis *magasabb hatalmakkal* találják szemben magukat.«

Összefogdossák a britanniásokat

A rendőrség gyanuja azokra hárul, akik az előbbi merényletek alkalmával már az igazságszolgáltatás kezére kerültek, de *amnesztia utján* szabadlábra kerültek. Elsősorban a Club-kávéház elleni régebbi merényletekkel gyanusitottakat vették elő. Mint emlékezetes, a Club-kávéház elleni merényleteket egy szervezett banda követte el, amelynek vezére egy vendéglős volt, az V. kerületi ébredő szervezet vezető alakja, aki egyszerüen konkurrensétől akart megszabadulni. Ez a vendéglős annak idején fogságba került ugyan, de a büntetés elől megszabadult. A rendőrség ujra előállitotta a merényletekkel gyanusitottakat, kivéve azt a vendéglőst, akinek néhány nap óta nyoma veszett. Eddig huszonnyolc ember került a rendőrség elé, akik a Club-kávéházi merényletekkel kapcsolatban gyanuba kerültek.

A Club-kávéházi embereken kivül *a britanniások felé is terelődik a rendőrség figyelme.* Aki csak lakója volt a Britanniának és azóta foglalkozás nélkül lézeng a fővárosban, azok a politikai detektivcsoportok razziái utján a rendőrség őrizetébe kerültek. Ott van a többi között *a halálra itélt, de amnesztiát kapott* Rumbold Atilla és a Club-kávéházi események egyik főhőse, Ily László. Rajtuk kivül előállitottak néhány diákot és jelentéktelen állásokban lévő magántisztviselőket, akik szegényes fizetésük ellenére igen nagylábon éltek. Hogy miből, azt a rendőrség még nem tudja. Végül a rendőrségen vannak többen olyanok is, akik résztvettek a nyugat-magyarországi felkelésben, nem annyira hazafias érzésből, mint inkább kalandorvágyból és főként azért, hogy harácsolni próbáljanak. *Keresték Scsevics László-t is, de nem találták. Hirtelen eltünt a fővárosból.*

Az előállitottak lakásán házkutatást tartottak, de nem sok eredménnyel. Egyiknél-másiknál találtak Mannlicher-töltényt és revolvergolyót, összesen ötven darabot, de erre vonatkozólag azt vallották, hogy a háboru idejéből maradt meg.

Megint rendcsinálást igér a rendőrség

Hétfőn éjszaka a rendőrség razziát tartott igen sok helyen, főleg olyan egyesületek helyiségeiben és vendéglőkben, ahol gyanus multu társaságok szoktak találkozni. A razziát kora éjjel kezdték meg és hajnalban még mindig folytatták. Igy a razzia eredménye csak kedden délelőtt lesz megállapitható. A rendőrség egyik vezető emberének nyilatkozata szerint a kormány, illetve a rendőrség el van tökélve arra, hogy — még akkor is, ha az eddigi nyomozás nem vezetne eredményre — feltétlen rendet teremt és megszabaditja a fővárost mindazoktól, akiknek nevei négy év óta annyiszor szerepeltek a rendőrség politikai osztályának jegyzőkönyveiben. Több mint száztiz név van proskribálva, ezek viselőit összefogdossák és a toloncházba viszik. A vidékiek szülőföldükre kerülnek, a budapesti illetőségüek ellen a munkakerülőkről szóló törvény alapján megindítják az eljárást és büntetésük elszenvedése után ujra meg ujra előveszik őket mindaddig, amig rendes és tisztességes foglalkozás után nem néznek. Az internálási eljárás megindítására a rendőrség nem lát okot fennforogni.

A Club-kávéház — másnap

A budapesti közönségnek igazán nagyszerüek az idegei. A Csáky-uccában a kávéház előtt állnak az emberek, mutogatják egymásnak a nagy üvegablak gyermekfejnagyságu lyukát és mutogatják, hol is állhatott a merénylő? Bent a kávéházban ezalatt *folyik a rendes kávéházi élet.* Az asztaloknál ülnek a vendégek. A merénylet céltáblájának, az állandó asztaltársaságnak is itt van néhány tagja. Természetesen a merényletről beszélgetnek, de már éppen nem izgatottan. Az ablak alatt, a tátongó lyuk alatt pedig egy szőke hölgy ül és ujságot olvas. Olvassa a merénylet történetét.

HIREK

— **A nemzetiségi béke — a népek béke.** Ily cimü tegnapi vezércikkünk irójának neve elnézésből kimaradt a cim alól. Itt irjuk tehát meg, hogy tegnapi vezércikkünket a *Bácsmegyei Napló* illusztris külmunkatársa *Végh* Lajos dr. irta.

— **Pasics miniszterelnök köszönete a szuboticai ujságiró-egyesületnek.** A szuboticai ujságiró-szekció — mint megirtuk — legutóbbi közgyüléséről üdvözlő táviratot küldött *Pasics* miniszterelnöknek, felháborodásának adva kifejezést a merénylet miatt. *Pasics* miniszterelnök az üdvözlésre kedden a következő szövegü táviratot küldte *Protics* Markónak, a szuboticai ujságiró-szekció elnökének cimére: „*Fogadják leghálásabb köszönetemet a hozzám juttatott örömük kifejezéséért és szerencsekivánataikért. Pasics.*“

— **A beogradi cseh követ Petrovácon.** Noviszadról jelentik: *Seba* János beogradi cseh követ hétfőn titkára kiséretében autón Petrovácra utazott. A tót és szláv lakosság ünnepélyesen fogadta a követet, akinek tiszteletére este diszvacsorát rendeztek. A követ szerdán tér vissza Beogradba.

— **Lelkesen ünnepelték a bolgár királyt.** Szófiából jelentik: Héfőn adták át rendeltetésének *a mendraviddini vasutvonalat,* amely egy része a szófia-várnai vonalnak. Az uj vonal épitkezése 15 évig tartott. Felavatásán jelen volt a király, a miniszterelnök, a kormány több tagja és számos előkelő vendég, akik az ünnepségek befejeztével vonatra szálltak és végigutaztak az uj vonalon. A diszvonatnak minden állomáson meg kellett állnia és a nép mindenütt lelkesen tüntetett a király és a kormány mellett. Több helyütt a parasztok kezeikre emelték a királyt és ugy vitték egy darabig.

— **A suboticai vasutigazgatóság uj főorvosa.** A közlekedési miniszter kinevezte *Jeremics* Risto dr.-t, a sarajevói városi közkórház volt igazgató-főorvosát a suboticai vasuti igazgatóság főorvosává. Az uj főorvos kiváló sebész és ezen a téren régi állomáshelyén országos tekintély volt.

— **Logan lett az amerikai delegáció elnöke a jóvátételi bizottságban.** A Wolff-ügynökség jelenti Párisból: Az amerikai kormány *Logan*-t, aki a jóvátételi bizottságban Amerika második delegátusa, a „Chicago Tribuna“ szerint kinevezte *Boyten* utódjává.

— **Áthelyezés.** *Rajcsevics* Stevánt, a suboticai államügyészséghez beosztott jegyzőt az igazságügyminiszter a kikindai törvényszékhez biróvá nevezte ki.

— **Véres összeütközés Berlinben a kommunisták és a nacionalista diákok között.** Berlinből jelentik: A német nemzeti ifjuság zászlószentelése alkalmával fegyveres kommunisták megtámadták a tüntető diákokat. Az összeütközésnek több halottja van. A rendőrség szétverte a tüntetőket és többeket előállitott.

— Szocializmus, a magyarországi szocialdemokratapárt tudományos folyóiratának juliusi száma a következő tartalommal jelent meg: *Vanczák* János: A hamburgi kongresszus és vonatkozásai. *Engels* Frigyes: Feuerbach és a klasszikus német filozófia lezárulása. *Pozsonyi* Jenő: Vita Kautzky könyve körül. *Migray* József: A nemzeti szellem. A folyóiratot a »*Följegyzések*« és a »Könyvek, irók, irások« rovatának gazdag tartalma egészíti ki. Egyes szám ára 6 dinár és megrendelhető az Athenaeum könyv- és hirlapterjesztő vállalatnál Suboticán Aleksandrova u. 5.

— **A pápa sajnálkozását fejezte ki a duisburgi események miatt.** Rómából jelentik: A *Duisburg* melletti vasuti merénylettel kapcsolatosan a pápa *Gasprri* kardinális államtitkár utján levelet intézett *Monsignore Pazzolihoz*. A levélben sajnálkozását fejezte ki, hogy ugyanakkor, amikor a Vatikán és vele Európa jóérzésü politikusai a legnagyobb energiával dolgoznak a nagy békemüvön, még mindig akadnak, akik vérrel és erőszakkal akarják elérni rejtett céljaikat. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonitanak annak, hogy a pápa aktiv részt vesz a világpolitikában.

— **A lengyel szocialisták a puccskisérletek ellen.** Varsóból jelentik: A lengyel szociáldemokratapárt vezetősége határozatban mondotta ki, hogy a legnagyobb erővel folytatja a kormány elleni küzdelmét. A kormányt okozza a párt a drágaság szakadatlan emelkedéséért és a közgazdaságnak katasztrófális helyzetéért, ugyszintén a külső politika sulyos kudarcaiért. Egy másik határozat azt hangsulyozza, hogy a lengyel államot a titkos reakciós szervezetek részéről veszedelem fenyegeti és a kormányt erélyes ellenállásra szólitja fel mindenféle puccskisérlettel szemben.

Francia kölcsön Jugoszláviának. Rómából jelentik: Az *Idea Nazionale* értesülése szerint a francia kamara *megszavazta a Jugoszláviának nyujtandó hadikölcsönt.* Hivatalos francia helyről ezt a hirt eddig még nem erősitették meg.

— **Száz év óta nem volt ilyen hideg nyár.** Zürichből jelentik: Svájc északi részében az idei junius a leghidegebb volt száz esztendő óta. A svájci Meteorológiai Intézet szerint a hődeficit majdnem 4 fok Celsius. A középhőmérséklet alig 12.6 fok volt, amire még nem volt példa az itteni meteorológiai megfigyelések óta.

— **Julius 13-án és 14-én sorozzák Sentán.** Sentáról jelentik: Sentán julius 13-án és 14-én sorozzák le a hadköteleseket. Az első nap az 1903. évfolyambeliek kerülnek sor alá, a második nap pedig az 1899—1902-es alkalmatlanokat sorozzák le.

Ujra emelik a posta-tarifát. Beogradból jelentik, hogy a minisztertanács egyik legközelebbi ülésén fogja tárgyalni a posta-tarifa ujabb emelését. Az ujabb emeléssel a postaügyi miniszter azt a célt akarja elérni, hogy a posta- és távirda tisztviselők fizetéseit emelje.

— **Családi pótlékuk felemelését kérik a sentai rendőrök.** Sentáról jelentik: A rendőrlegénység kérvényt intézett a város vezetőségéhez, amelyben a családi pótlékok felemelését kérik. Valószinü, hogy a rendőrök kérését a város teljesiteni fogja.

— **Helyszini tárgyalás a becskereki cukorgyári gyilkosság ügyében.** Becskerekről jelentik: A becskereki cukorgyári gyilkosság ügyében a novisadi felebbviteli biróság julius hó 10-én helyszini tárgyalást tart Becskereken. A tárgyaláson csak belépőjeggyel lehet résztvenni.

— **Automobilverseny — tizenhét sebesülttel.** Párisból táviratozzák: A versenyautomobilok hétfői versenyén *de Viscaya* kocsija az első körben nekifutott a keritésnek, ugy, hogy az automobil darabokra tört. De Viscaya és soffőrje könnyen sebesültek meg, a nézőközönség közül tizenöten, köztük három gyermek, sulyos sérüléseket szenvedtek.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére rendel délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet. Vojnich Piroska féle ház.

Franciaország elutasitotta a német javaslatot

A francia kormány elküldte utasitását londoni követének Kiélesedett a helyzet Páris és London között

Párisi jelentések szerint kedden délelőtt *a francia kormány Millerand elnök részvételével* ülést tartott, a melyen megszövegezték a londoni nagykövetnek küldendő utasitást. A lapok szerint a jegyzék hangja előzékeny, lényege azonban *elutasitó az angol álláspontlal szemben.*

A francia kormány a belga kormányválság miatt csak most jutott abba a helyzetbe, hogy válaszolhasson *Baldwin* kérdőpontjaira a német jóvátétel megoldása tárgyában. *Poincaré* az eredeti tervtől eltérően *nem irásbeli választ ad* a brit kormánynak, hanem londoni nagykövetét bizta meg, hogy lord *Curzon* külügyminiszter előtt szóbelileg ismertesse kormányának nézetét az angol jóvátételi javaslatról. Ennek valószinüleg az a célja, hogy elkerülje a szakadást Franciaország és Anglia között abban az esetben, ha a brit kormány nem értene egyet Poincarénak ez alkalommal is *szigoruan intranzigens és visszautasitó magatartásával* és a szóbeli tárgyalások alkalmával a londoni francia nagykövet azonnal megismerhesse a *Foreigu Office* álláspontját, sőt esetleg *rögtön enyhithessen az esetleg sérelmezett pontokon.*

Az bizonyos azonban, hogy *Franciaország engesztelhetetlen magatartása egyre hidegebbé teszi a viszonyt Angliával és a többi szövetségesekkel szemben,* sőt attól lehet tartani, hogy Poincaré magatartása miatt minden megértésre törekvő igyekezet ellenére is *nyilt szakadásra kerül a sor a nagyhatalmak között.*

— **A feleséggyilkos cigány.** Ez év április hó 14-én szabadult ki a suboticai ügyészség fogházából *Dimovics* Lázár csantavéri cigány, ahol rablásért volt több hónapig elzárva. *Dimovics* hazament Csantavérra, ahol felesége és gyermekei élnek. Hétfőn délután — a csantavéri csendőrség jelentése szerint, — *Dimovics* összeveszett a feleségével és heves szóváltás közben revolverrel agyonlőtte. A csendőrség a feleséggyilkos cigányt még hétfőn beszállitotta a topolai járásbirósághoz, amely elrendelte a meggyilkolt asszony felboncolását. A boncolás kedden történt meg. A topolai járásbiróság vezeti ebben az ügyben az előzetes vizsgálatot.

— **Lopásért — három évi börtön.** Novisadról jelentik: Pesics Jocó palánkai lakos 1919 tavaszán betört egyik rokonához és ötezer dinár értékü ruhanemüt lopott tőle. Később Novisadon, ahol katonai szolgálatot teljesitett, Grulovics főhadnagy lakásáról lopott el több ezer dinár értékü ruhanemüt. A lopásért egy évre itélték, de megszökött és szökés közben ujból több helyen lopott. A novisadi törvényszék kedden tárgyalta Pesics Jocó ügyét, akit három évi börtönre itélt.

— **Elfogott tolvajok.** Novisadról jelentik: A mult hét szombatján Prodanovics Tósó vendéglős lakásába ismeretlen tettesek behatoltak és onnan sok ékszert, értékpapirt és 1600 ezerdinár készpénzt elvittek. A rendőrség széleskörü nyomozást inditott és kedden letartóztatta a tolvajokat *Stanimirovics* Jován pékmester és *Nyegovan* Ilija segéd személyében, akiknek mühelye a kocsmával szomszédosan fekszik. A rendőrség házkutatást tartott és a pékmühely kemencéje mögött elásva sikerült megtalálnia az ellopott értékeket 20 ezerdinár mijával. A pékmester és segédje állhatatosan tagadnak és kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy a betörést valószinüleg egy *járatlan tolvaj* követte el, akit megzavartak és erre *ijedtében önálak* ásta el a lopott holmit.

— **Elitélt zsebmetsző.** Novisadról jelentik: Kovács Antal suboticai lakos a temerini vásáron pár ezer dinárt lopott ki egyik vásáros zsebéből. A novisadi törvényszék Kovácsot ez ügyben öt hónapi börtönre itélte.

— **Szappanfőzés emberhalállal.** A »Bácsmegyei Napló« tegnap megirta, hogy hétfőn délután *Vizi* Istvánné Blisko Julianna, 64 éves asszony, a Gliedfele malom udvarán, szappanfőzés közben sulyos balesetet szenvedett. Viziné a malom udvarán nagy katlanban főzte a szappant. Amikor a katlan alatt égő tüzet meg akarta rakni, ruhája közel ért a tüzhöz, pillanat alatt meggyulladt és a lángok végig futottak ruháján. Többen siettek a rémesen sikoltozó és égő ruhával futkosó asszony segitségére. A ráborított nedves ruhákkal elfojtották a tüzet. A szerencsétlen asszony azonban ekkor már sulyos égési sebeket szenvedett az egész testén. A mentők a közkórházba szállitották. A szenvedett égési sebek olyan sulyosak voltak, hogy életét megmenteni nem lehetett. A szerencsétlen asszony kedden reggel a kórházban meghalt.

— **Az osijeki Hahn Testvérek-cég selyemcsempészése.** Osijeki jelentés szerint az államtanács, mint legfelső döntőbiróság jóváhagyta azt az itéletet, amellyel az osijeki *Hahn Testvérek-céget* selyem-csempészésért 7,200.000 dinár pénzbüntetésre itélték. Az állam a cég áruraktárára és ingatlanaira bejelentette hiteligényét.

— **Mükedvelői előadás Palicson.** A Mülpártolók Köre, amely már a mult évben is tartott Palicson előadást, csütörtöktől kezdve rendszeresen tart mükedvelői előadásokat Palicson. Pietsch Ferencné elnök kezdeményezésére az agilis egyesület a palicsi szinielőadásokhoz uj diszleteket festetett. A csütörtöki előadáson *Kósza Jutka* cimü énekes népszinmü kerül szinre elsőrangu szereposztásban. A zenét a kör saját zenekara szolgáltatja.

A szegény tüdőbeteg tisztviselő kis gyermekei részére Josip Kraus Debeljača 400 koronát adományozott.

— **Helyreigazitás.** A »Bácsmegyei Napló« hétfői számában közölte, hogy Januskó Ferenc késsel megszurta egyik társát. Most annak a helyreigazitását kérik, hogy nem Januskó Ferenc, hanem Januskó Antal használt kést támadóival szemben — önvédelemből.

— **Bekátrányozták a Vidovdán cégtábláját.** Novisadról jelentik: Hétfőn éjjel a Vidovdán és az Orjuna cégtábláit a Duna-utcában ismeretlen tettesek bekátrányozták. A Vidovdán cégtábláján a Vidovdán szót szabadon hagyták. Az Orjuna vezetősége feljelentést tett az ismeretlen tettesek ellen. Vranicsák főkapitány a nyomozást meginditotta és elrendelte, hogy a jövőben éjszaka őrjáratok cirkáljanak a Duna-utca környékén.

Dr. Bányai Andor orvos haza érkezett és rendelését ismét megkezdte.

Szerb nyelvtanfolyam kezdők és haladók részére a főgimnáziumban. Kezdődik julius 5-ikén. Beiratások a földszinti második szobában balra julius 1—5-ikéig délután 5—8 óráig. Nagyon ajánlható a magyar tanulóifjuság részére is, amelynek mostanáig nem sikerült még teljesen elsajátitani a szerb nyelvet. Tanórák 5—8 óráig délután.

A Lehne könyvek magyar kiadása már megjelent; kötetenként 12 dinárba kerül és megrendelhető *Vig Zsigmond Sándor* könyvesboltjában Subotica.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, julius 3-án. Irányzat szilárd. Kereslet főként buzában. Az árak estek, amit azzal magyaráznak, hogy az utóbbi napokban lényeges kötések történtek és ennek következtében a szükségletek kielégültek. Összesen ötven vaggon áru kelt el. Buza 428.65 dinár, tengeri bácskai 275 dinár, bánáti 275 dinár, bácskai deffekt áru 170 dinár, liszt 0-ás gg 662.50 dinár, sima 0-ás 667.50 dinár. Másban nem volt kötés.

Beograd, julius 3. *Zárlat:* London 421.30, Páris 5.50, Newyork 91.75, Prága 2.79, Genf 16.19, Róma 4.02, Berlin 0.05, Bécs 0.1295, Bukarest 46.75, Szófia 85, Budapest 1.08.

Zagreb, julius 3. *Zárlat:* London 425, Páris 5.52, Newyork 92.75, Genf 16.30, Milano 4.02, Prága 2.81, Berlin 0.053, Bécs 0.13025, Budapest 1.07, Varsó 0.08.

Zürich, julius 3. *Zárlat:* Berlin 0.0034 (00.032), Newyork 572.25 (568.50), London 26.12 (26.02), Páris 34 (33.80), Milano 24.80 (24 67.50), Prága 17.17 (17.06), Budapest 00.6.50 (0.0.6.50), **Beograd 6.25 (6.15)**, Bukarest 2.87 (2.90), Szófia 5.50 (5.25.50), Varsó 00045 (00045), Bécs OOO80.75 (0080.80), Bélyegzett 000.81.

Budapest, julius 3. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: London 38410—39610, Beograd 92.50—96.50, Berlin 5.30—6.10, Bukarest 42.50—46.50, Milano 367—387, Newyork 8480—8780, Páris 500—520, Prága 254—266, Varsó 6.70—7.50, Bécs 11.95—12.95. *Valutdk:* Dinár 92.50—96.50, Német márka 5.80—6.60, eLi 43—47, Angol font 38720—39920, Dollár 8400—8700, Francia frank 505—525, Szokol 254—266.

Értéktőzsde. A magánforgalomban inkább vevők voltak tulsulyban. A hetipénz hat öttized—hét öttized enyhült. Állitólag előfordultak következő árfolyamok: Magyar Hitel 160—162000, Osztrák Hitel 725000, Kereskedelmi Bank 400000, Salgó 263—265000, Köszén 83000, Államvasut 225—226000, Cukor 950—985000.

KÖZGAZDASÁG

Sertés-tőzsde Beogradban. Magyarországi sertéskereskedők körében mozgalom indult meg, hogy Budapesten sertés-tőzsdét állitsanak fel, mert igy remélik, hogy Budapestet a középeurópai sertéspiac központjává fejleszthetik. A magyar példára most ugyanilyen mozgalmat inditottak a jugoszláv sertéskereskedők is és legközelebb már meg is kezdi Beogradban egy sertés-tőzsde müködését.

Versenytárgyalás a suboticai vasutigazgatóságnál. A suboticai vasutigazgatóság pályázatot hirdet 50 manométer szállitására a vaggonok világitása céljából és 25 darab a menetsebességet mérő óra szállitására. A versenytárgyalás julius 5-én lesz, a minták addig a fütőházban állnak rendelkezésre. Ugyancsak a suboticai vasutigazgatóságnál julius 13-án 150 vaggon szénkorom kerül nyilvános árverésen eladásra.

Pályázat katonai szállitásokra. A katonai intendantura a következő liszt-szállitásokra hirdet pályázatot: 440.000 kg. liszt a Novisad—Pétervárad-i helyőrség részére julius hó 30-án ab Pétervárad vagonba rakva, 250.000 kg. liszt a suboticai helyőrség részére augusztus 2-án ab Subotica, 100.000 kg. liszt a sombori helyőrség részére augusztus 3-án ab Sombor, 100.000 kg. liszt a becskereki helyőrség részére ab Becskerek, augusztus 4-én és 65.000 kg. liszt a kikindai helyőrség részére ab Kikinda augusztus 6-án. Közelebbi feltételek fenti helyőrségek állomásparancsnokságainál tudhatók meg.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem elhunytával részvétüket fejezték ki, ezuton mondok köszönetet.

Özv. Sterk Árminné.

Van szerencsém tisztelt vevőim szives tudomására adni, hogy Kohn Miksa ur cégem szolgálatából békés uton kilépett és igy részemről semmiféle megbizása nincsen.

Maradtam szolgálatkész tisztelettel

5069 ***Rosenthal Zoltán.***

Felhivás.

A Fürst Rezallel novisadi lakos tulajdonát képező „Relief prvo jugoslovensko tvornica za izradu reliefo i graviranje" néven vezetett dombor nyomdát és vésnöki müintézetet megvettem. Felhivom a nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket a jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számitott 8 (nyolc) napon belül dr. Székely Géza noviszadi ügyvédnél annál is inkább jelentsék be, mert a későbbi jelentkezéseket figyelembe nem vehetem.

Fischer Ernő

grafikai müintézet tulajdonos
Szubotica, Pasicseva ulica 9.

A világ legjobb cipőkrémje

Főlerakat:
KAUFMANN HERMAN
börkereskedőnél Subotica

a valódi párisi LION-NOIR

Viseljen Dalmata

kaucsuk sarkot! Jobb és olcsóbb a bőrnél!

kaucsuk talpat! Rugányos járás. Megvéd a nedvességtől!

Iparvállalatok és cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Trifajli darabos köszenet

raktárunkból minden mennyiségben azonnal szállitunk. Megrendelhető

VUKOVIĆ i DRUG SUBOTICA

Senćanski put Telefon: 4-50

4914

Megvételre keresünk egy használt, de jó állapotban levő

21. sz. hengerszéket,

mely alkalmas parasztőrlésre.

Schmidtmayer Ferenc és Fiai

gőzmalom, **Titel**

4972

FÜZŐK

legujabb szabásu halcsontos, — halcsont nélküli gumival és bebujósfüzők, melltartó gyomorszoritó

Haskötők

orvosok által legjobban elismert és ajánlott szabás szerint készitek. Vidékre slusz és csipő méret bekiildése után

VIRÁG LEONTIN

Kralj Alexander ul. 11. Nemzetivel szemben

Körzetképviselőt

5067

ki a helyi piacot és a környéket állandóan látogatja, kaucióval rendelkezik

keres

nagy étolaj- és melléktermékek-gyár. Ajánlatokat „Rayonvetreter II-511" jelige alatt INTERREKLAM D. D. Zagreb, Palmotićeva ulica 18. továbbit.

BORBÉLY és FODRÁSZATI CIKKEK

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA NAGYBAN és KICSINYBEN

PETAR KAICS SUBOTICA

4949

I-a. **GÉPSZIJAK** minden méretben, **VARRÓ- és KÖTŐSZIJ**, Croupon, **GÉPOLAJAK, BENZIN, TOVOTTE, OXIGÉN**, müszaki- és **autógummik** és az összes technikai áruk előnyösen beszerezhetők

Kemény Gyulánál, Subotica

Telefon 29. 3968

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-pat
Táviratcim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapitva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócokat, tüzoltó és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemü házivásznat.

Zsineg, kötél és hevederek.

CSERÉPKÁLYHÁK TŰZHELYEK (SPARHETOK)

átrakását, javitását és tisztitását

METEOR KÁLYHÁK

bélelését, kitapasztását shamottal a legolcsóbb árban elvállalja

Takács Mihály

cserépkályhás

Subotica, Rudics-utca 1. szám

Ugyanott olcsó uj cserépkályhák eladók. 4282

Gőzeke bérszántást vállalnak

kétgép rendszerü 24 lóerős Fowler-féle gőzekéjükkel

Hirschl Herman és Fiai

Potiski Sv. Nikola
Torontál-megye.

4980

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,

a törvényszéki palota mellett.

TELEFON SZÁM 329.

9333

MOLINO

SIFÓNOK

nagyban nagy választékban

Makso Šalgo Osijek

Telefon 595 Telegram Maksalgo Osijek.

KÉZMÜÁRU-NAGYKERESKEDÉS

D. HIRSCHL & DRUG

ZAGREB

SAJMIŠTE 51. — Draškovićeva és Halzova ulica sarkán.

Mindennemü KÉZMŰÁRU és ESERNYŐ gyári raktára.

Legnagyobb választék selymekben, férfi- és női szövetekben, továbbá teljes szabókellékekben.

4729

Aksentijević és Fixmann Beograd

hirlapterjesztő és hirdető vállalat, Skopljanska 18.

Telefon 22-22. Postafiók 176.

Folyószámla Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.

2578

FORDITANAK:

mindennemü okmányokat bármely európai nyelvre.

Levelezés szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

Építészek és épitők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készitünk megrendelések utján, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és butorokat legmodernebb kivitelben. — Árajánlatokat leggyorsabban eszközlünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIČ ULICA

6971

LEVELEZÉS

Anyagi zavarban küzdő, 37 éves, izr., elvált kereskedőt melyik fiatal özvegy vagy elvált csinos asszonyka volna hajlandó lakás és ellátással egy hónapig kisegíteni. Leveleket kérek »Hálából feleségül veszem« jelige alatt Schmolka hirdetőirodába Novi-Sad, Futaki-ut 2. 4056

Sétakedvelő urileány ismeretséget keresi Subotican idegen hivatalnok. Levelek „Bu dosó Péter" jeligére itt jelezve poste restante kéretnek. 5070

FOGLALKOZÁS

Keresek egész napra vagy bejárónőt, vagy háztartásbelit. Skalier Poštanska ulica 9. 5060

Perfekt német-magyar levelező és könyvelő, ki a szerb nyelvet is bírja, gabonaszakmában teljesen jártas, állást keres. Szives megkereséseket „Állandó" jeligére a kiadóba kér.

Ügyes manikürözőnő felvétetik azonnalra Hirth manikür-szalonjába Lifkamozi mellett. 4049

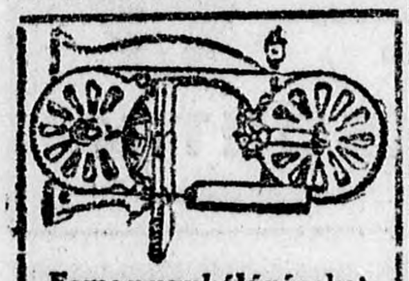

Famegmunkálógépeket golyós csapágyazással suboticai raktárból jutányos áron azonnal szállit:

JELINEK JÓZSEF

Subotica Paja Kujundžića u. 4.

Asztalos mesterek és butorgyárosok figyelmébe!

Ujólag érkezett mindenféle külföldi NEMES FURNIR, kisebb nagyobb mennyiség azonnal szállitható.

SPITZER HERMANN

Sombor, Karađorđe u. 8

Telefon 229 és 228

3300

Divatos batisztzsebkendők himzett és azsuros sarokkal, körülhorgolva, darabonkint 25 dinárért kaphatók, mig a készlet tart. Antal Mihálynál VII., Osztojicseva (ezelőtt Jakab) ucca 10

Könyvelésben és magyar-német levelezésben gyakorlott, nőtlen magánhivatalnokot keresünk azonnali belépésre. Bizonyitványmásolatokkal felszerelt ajánlatok Pajzs-fivérek gazdasága Bočar, Bánát, cimre küldendők 4924

Egy szeptatósdada jó fizetéssel azonnalra kerestetik, Botićeva-ul 8. 4957

Egy irodista fiatalember vagy kisasszony, ki irodai munkálatokban jártas, belépésre kerestetik azonnalra. Ajánlatok Trgovačko Prometna D. D. za Vojvodinu Subotica 4960

Megbizható szorgalmas utazók jutalék melletti felvétetnek parvállalatnál. Ajánlatokat »Jutalék« jeligére a kiadóba kéretnek 4965

Gyertyaöntő szakember mindennemü gyertyakezeléshez ért, külföldi tapasztalattal, keres üzemvezetői állást azonnali belépés mellett. Cim: Eckmayer Lőrinc Sombor, Branko Radošević-ulica 2. 4053

Ékszerész-tanoncnak fizetéssel fiuk és leányok felvétetnek. Burtos ékszerész, Bogoljevićeva-ul. 20 4961

Irodakisasszony szerb, német nyelvismerettel kerestetik. Fabrika Sira »Nada«, Senoe-ulica 32 4934

Rövidárunagykereskedés részére megbizható irodista férfi, gyorsiról képességgel, német nyelvtudással, könyvelési jártassággal, Bánát, Bácskában jól bevezetett utazó, megbizható; helyben jól bevezetett helyi ügynök, megbizható; egy jóravaló fiatal segéd, megbizható; ugyanitt házi cseléd vagy bejáróné, megbizható, felvétetnek. Rövidáru-állványokat, pultokat, részben üvegajtókkal, megvételre kerestetik, valamint kirakatnak alkalmas állványokat. Cim a kiadóban. 5070

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési dij felét fizetik. Előfizetési dij havonkint 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Kézimunka-üzletet nyitottam Agina-ul. 4. Előrajzolást, himzést, diszazsurozást ugyszintén fehérneművarrást elvállalok. Szives pártfogást kér Sárkány Cecilia. 4470

Gyermekszerető jobb nő, aki annak ápolásához ért, nyolchónapos fiu mellé Zomborba uri családnál tartós állást nyer. Cim a kiadóban. 4059

Keresek fehérvarrónőt néhány napi foglalkozásra. Skalier, Poštanska-ulica 9. 4061

Irodai teendők végzésében jártas, szerb, magyar nyelvet értő kisasszony azonnal felvétetik Fischer Ernő cégnél Subotica, Pašićeva-ulica 9. 5062

VÉTEL-ELADÁS

Tiszta faj farkaskutyakölykök, 2 darab, eladók. Publik hirdetőiroda, II., Strossmajerova-ulica 4796

Modern sajátkészitményü hálószobák raktáron Sipos Károlynál, Senćanski put 3, kaszárnya mellett 4677

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vashulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028

Adler irógép eladó. Lengyel, Sombor, Kralja Aleksandra-ulica 18. 5043

Piukovits József Subotica, Jelašević-ulica 4. Telefon 541. Kelebiai fajborai és pálinkái eladása nagyban és kicsinyben. — Zeduiki szeszgyára és finomitójából nyers, finomitott és denaturált szesz 4836

Törmelék nickelt, rezet, aluminiumot és rétegfémet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Határmenti nagy községben, forgalmas uton, 50 év óta fennálló füszer- és rövidáruüzlet teljes berendezéssel együtt elutazás miatt azonnal eladó. — Ugyanott egy hálószobabutor, egy eredeti Singer varrógép és két amerikai szőnyeg is. Bővebbet Báló Antal dohánytőzsdéjében, Bezdán. 5034

Jómenetelü közismert festék- és olajáru-üzlet teljes berendezéssel és áruval együtt más vállalkozás miatt kedvező áron eladó. Bővebbet Báló Antal dohánytőzsdéjében, Bezdán. 5035

»Agraria« gabona- és terményüzlet vesz és elad vetőmagokat, olajmagvakat és egyéb gazdasági terményeket. — Telefon: 1—20. Iroda: Petrogradska-ulica 7. kenyérgyárral szemben. Raktár: Strossmayerova-ulica 8. huspiac

Határmenti nagyközségben üzemben levő gőzmalom bérbe adó; megegyezés esetén eladó. Csak személyesen tárgyalok. — Megkeresések özv. Virág Andrásné, Bezdán, Bačka.

„MEMA"

RÉZÁRUGYÁR és GALVANIZÁLÓ INTÉZET

TELEFON 360. SUBOTICA TELEFON 359.

GYÁRT: RÉZÉPÜLET és BUTORVASALÁST.

VÁLLAL: MINDENFÉLE NICKELEZÉST, REZEZÉST TÖMEGCIKKEK GYÁRTÁSÁT.

VESZÜNK ÓCSKAFÉMET, ÖLMOT, REZET, VÖRÖSREZET

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT MINDENFÉLE VASALÁSRA

Füszerüzlet lakással kedvező feltételek mellett eladó. IV., Palmotičeva-ulica 17. 4058

Rőfösáru kiárusitás. Strosmajerova-ulica 8. Csillagház, huspiac. Rövidáruüzletemben raktáron levő rőfösárut beszerzési áron alul kiárusitom, amelyre mindenki figyelmét felhivom. Engler Lázár. 5066

Két jókarban levő tizedesmérleg sulyokkal és egy 32 m² használt vizmentes ponyva eladó. Cim a kiadóban. 5072

KÜLÖNFÉLE

Elveszett Pajo Siflis névre szóló fényképes igazolvány Megtalálója adja le a kiadóba. 5063

Ádám Jenő szőlőbirtokos, Horgos. Ajánlja kitünő királyhalmi fajborait és kisüstön főtt eredeti törkölypálinkáit. 4835

Szmirnaszőnyeg elsőrendü, becskereki egyedárusitója Hoffmann Mihály özvegye, Subotica 492

Lilliom-creme egyedüli biztos szer szeplő, májfoltok, mitteser ellen. Kapható Illés-gyógytárban, főpostával szemben. 3417

Golyóscsapágyjavitást Fellegi József Novisad, Laze Kostića-ulica 28. 4910

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolit a Pintér-féle Fifi-krém és kölniviz használata. Kapható kizárólag a *Pintér-gyógytárban*, nagytemplom mellett. 2896

Bácska Bánát legnagyobb zenemükereskedése ajánlja tővárosi modern miutára berendezett raktárát, mely az iskolai tanulmányoktól s komolyabb müvektől a legujabban megjelenő dalok és táncujdonságokig kiterjed. Vidéki megrendeléseket a nap folyamán elintéz; árjegyzékkel készséggel szolgál. Vig Zsigmond Sándor zenemükereskedése Subotica 4434

Butorozott szobát keresek. Cim: Novakovics, Sokolska-ulica 7. 5074

Iroda a város központjában telefonhasználattal kiadó. Ugyanott nagy raktárhelyiség. Cim a kiadóban. 5025

Fiatal házaspár egy kis gyermekkel keres Palicson egy csinos butorozott szobát és két személy részére jó házi kosztot. Ajánlatokat a kiadóba kérem. 4054

Cséplőgéptulajdonosok! Mindenféle alkatrészek és müszaki cikkek: gépszij, valamint gépolaj kgja 7.50 hengerolaj kgra 11, zsiradék kgja 6, benzin kgja 14 dinárért és feljebb kapható Földvári Béla St.-Bečej. Kérjen árajánlatot 4160

Mindennemü olajmagokat, mint: lenmag, napraforgó, repce, tökmagot vesz Illés-gyógyszertár, főpostával szemben 4924

Kottát, zenei könyvet gyorsan és pontosan szállit Erdély egyetlen speciális szaküzlete. Jegyezze fel cégünket! *Moravetz* zenemükereskedés, Timisoara, Románia. — Jegyzék ingyen. 1733

Használt kocsit keresek teljes felszereléssel megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 4955

Julius hó elsejétől a lehető legolcsóbban vásárolhat üzletemben

I. rendü marha- borju- sertés husokat

valamint az összes hentesárukat

Kiváló tisztelettel

SZABADOS

HENTES és MÉSZÁROS

Üzlet a városház épületében a zenedével szemben (volt határsági husszék).

4937

DIAMALT

Pékek figyelem! „DIAMALT" a Hauser & Szoopka gyárból Wien-Stadtlau, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérképviseleténél Jugoslavia számára

Eduard Dožanec, Zagreb

Lerakat Strosmajerova ul. 10. Ovakedjunk porlaku vagy folyékony utánzásoktól.

Csak tiszta, egészséges fejbőrön fejlődhet ki teljes szépségében a haj. Ezért ajánlatos kora ifjuságtól kezdve használni a

Dr. Dralle nyirfahajvizzel

c

Főlerakat viszontárusitóknak

ISIS D. D. — ABTEILUNG GEORG DRALLE ZAGREB

Palmotićeva ul. 6.

„HAMBURG—AMERIKA LINIE"

együttes szolgálat az

„UNITED-AMERICAN LINES INC"

hajózási vállalattal.

Vezérképviselet Jugoszláviára: **J. G. Drašković Zagreb**

Az utasok továbbitása I. II. és III. osztályu kabinokban történik a legmodernebb gyors és postagőzösökkel.

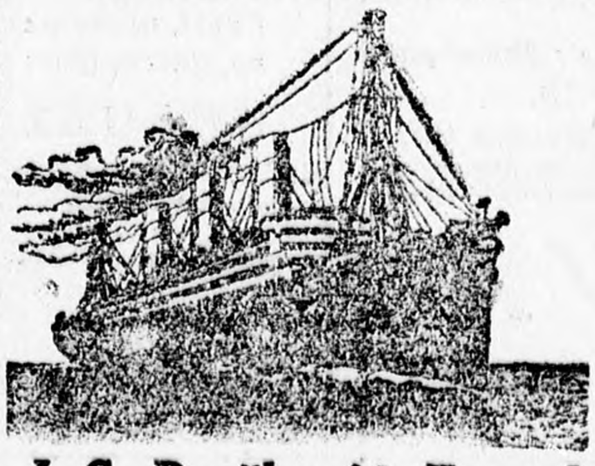

Hamburg-Newyork

„Hamburg-Amerika Linie" legjobb és legkellemesebb összeköttetés

Délamerikával

3501

Felvilágositásokkal dijmentesen szolgál:

J. G. Drašković, Zagreb kivándorlási iroda Cesta „B" 3 sz. az államvasuti pályaudvar mellett.

vagy a cég fiókjai: **BEOGRAD:** Balkanska 25. **LJUBLJANA:** Kolodvorska ul. 26 vagy képviseletei: **BITOLJ,** Gjordje J. Dimitrijević & Co., Boulevard Kralja Aleksandra 187. **VELIKI BEČKEREK,** Dušan Lj. Mihajlović, Kralja Petra trg 4 **ŠUŠAK,** Jovo Gj. Ivošević. **SPLIT,** Ante Buić, Diokleцijanova obala 13. **GRUŽ,** Ivo Lovričević.

Az utasokat az uton a társaság egyik hivatalnoka kiséri.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Subotic án